Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

היינט 8 זייטען

Najer Folksblat — פרייז 20 גראשען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 153 (1148) | Łódź, Poniedziałek 4 Lipca 927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז מאנטאג ד׳ תמוז תרפ״ז. | Nr. 153 1148

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

8-טער ציוניסטישער לאנד-צוזאמענפאהר

פייערליכע ערעפנונג, וואהלען פון פרעזידיום, בעגריסונגען, גרויסע רעדעס פון פארזיצער פון צ. כ. לעוויטע און פון יצחק גרינבוים.

וו א ר ש א, 3. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איינס א זייגער בייטאג איז אין לאקאל פון אקאדעמישען הויז פארגעקומען די ערעפענונג פון דעם 8 טען ציוניסטישען לאנד-צוזאמענפאהר.

לויט דעם ערשטען צוזאמענשטעל בעטרעפט די צאהל דעלעגאטען: פון „עת לבנות" – 71, פון „על המשמר" – 50 און רעוויזיאניסטען – 11.

חוץ דעם האט נאך דער „עת לבנות" די שטימען פון צ. ק.

ביים פרעזידיום-טיש איז געזעסען דער גאנצער צ. ק., די ה"ה לעוויטע, פרייד, פעלדשטיין, הינדעס, העפטמאן, ד"ר ראזענבלאט, אלחנן לעווין און אפענשלאק.

אויף דער טריבונע געפינט זיך א בילד פון ד"ר הערצל און א ציוניסטישע פאהן.

„עת לבנות" זיצען רעכטס; „על-המשמר" און רעוויזיאניסטען – לינקס.

לעוויטע האט געעפענט דעם צוזאמענפאהר אין העברעאיש, און דערנאך פארגעלייענט פון געשריבענעם א לאנגען עקספאזע אין יודיש.

ער האט אנגעוויזען, אז דער צוזאמענפאהר קומט פאר אין א זעהר ערנסטען מאמענט, ווען די ארגאניזאציע לעבט איבער א קריזיס.

ספעציעל האט ער זיך אפגעשטעלט אויף דער פערטער עליה, און אויף די סבות, וואס האבען געבראכט צו איהר דורכפאל, און צו דער רעעמיגראציע.

אלס רעזולטאט זעהען אין דער דאזיגער תקופה אויך דא פאזיטיווע זייטען, ווי די, למשל, וואס די ארבייטער-קבוצה איז געווארען זעלבסטשטענדיגער צוליב דעם, וואס די בעפעלקערונג האט זיך פארגרעסערט, און אין דער ווירטשאפט האט זיך געפיהלט אן אויפלעבונג.

אויך אין דער אינדוסטריע איז א שטארקע אויפלעבונג, און דאס האט א גרויסע בעדייטונג פאר דער ווייטערדיגער קאלאניזאציע פון ארץ ישראל:

זעלבסטפערשטענדליך, ווען די מאנדאט-מאכט וואלט זיך מעהר אפגעגעבען מיט דער ווירטשאפטליכער פאליטיק פון לאנד, און געבליבען טריי דעם פרינציפ פון דער באלפור-דעקלעראציע, וואלט די אויפבוי-ארבייט אין ארץ-ישראל צוגעגאנגען נאך שנעלער, ווי זי געהט צו. אמת לעצטענס האט די ארץ-ישראל-רעגירונג מעהר אינטערעס פאר די בעדערפענישען פון יודישען ישוב אין א"י, ווי זי האט עס, צ.ב.ש. ארויסגעוויזען דורך דער בעשטעטיגונג פון דער פאלעסטינא-הלואה א.א.וו.

דער רעדנער האט אויסגעדריקט זיין דאנק דער פוילישער רעגירונג פאר די סימפאטיעס צום פאלעסטינא-געדאנק. (די שטעלונג פון גענעראל-קאנסול קאביצקי, דאס נאמינירען און בעשטימען פון דעם. הויזנער אלס גענעראל-קאנסול אין חיפה).

ער האט ווייטער בעריהרט די בעציהונגען פון אלוועלטליכען יודענטום צו ארץ ישראל, און בינוי אנגעוויזען אויף די רדיפות געגען ציוניסטען אין רוסלאנד.

ביי דער געלעגענהייט האט ער איבערגעגעבען א גרוס צו די ברידערליכע ציוניסטישע ארגאניזאציעס אין דער גאנצער וועלט.

ער האט אויך בעריהרט די פראגע פון דער יודישער אגענץ, און בעטאנט די ראליע פון די אמעריקאנער יידען. דערנאך איז ער אריבער צו דער רעכטליכער לאגע פון די פוילישען יודען, און געזאגט, אז די מאי-איבערקעהרעניש האט אויפגעמונטערט די יודישע בעפעלקערונג און געשאפען האפנונגען פאר א בעסערער צייט. עס מוזען נאר דערפיהלט ווערען – האט ער געזאגט – די געגעבענע הבטחות מצד דער רעגירונג, און נאר ביי א פאקטישער גלייכבערעכטיגונג אויף אלע געביטען קאן זיך פערבעסערן די לאגע פון פוילישען יודענטום.

דער רעדנער האט זיך אויך אפגעשטעלט אויף דער שעדליכער טעטיגקייט פון דער אפאזיציע דורך דעם צושפליטערן די כוחות, און אנגעוויזען אויף דער נויטיגקייט פון א קאנצענטראציע פון אלע ציוניסטישע אינסטיטוציעס. מיט'ן בעטאנען די וויכטיגע בעדייטונג פון דעם איצטיגען צוזאמענפאהר, האט ה' לעוויטע פארענדיגט זיין רעדע.

שפעטער זענען געלייענט געווארען בעגריסונגען:

די ערשטע – פון נחום סאקאלאוו, אין וועלכער ער בעדויערט אגב, וואס ער האט צו דעם איצטיגען צוזאמענפאהר נישט געקאנט קומען פערזענליך; ער איז אבער מיט'ן גאנצען הארצען מיט די פערזאמעלטע.

דערנאך – א בעגריסונג פון ציוניסטישען פארשטעהער ביי דער פעלקער-ליגע ד"ר יאקאבסאן, וועלכער רופט צו אחדות אין די ציוניסטישע רייהען

דער ד"ר שווארצבארד האט בעגריסט דעם צוזאמענפאהר אין נאמען פון צ.ק. פון מערב-גאליציען, און אויסגעדריקט זיין בעדויערונג צוליב דער צושפליטערונג אין די ציוניסטישע רייהען. ער האט דערביי אנגעוויזען, אז אין זאל איז נישטא קיין יוגענד, און די גאלעריע איז ליידיג. דאס – זאגט ער – איז א פועל יוצא פון די אינערליכע רייבונגען און פון געוויסע „פובליציסטישע ארטיקלען"... (מיינט גרינבוים'ס ארטיקלען). פון „עת לבנות" אפלאדירט מען. עס הערט זיך אן אויסגעשריי: „זאל ער גיהן צו די קאמוניסטען!"...

עס ווערען ווייטער געלייענט בעגריסונגען פון צ. ק. פון מזרח-גאליציען און פון טשעכיען.

שפעטער ווערט בעשלאסען צו שיקען א דעפעשע צום מלוכה-פרעזידענט, אלס א בעגריסונג פון דעם ערשטען צוזאמענפאהר נאך דעם ווי די ציוניסטישע ארגאניזאציע איז לעגאליזירט געווארען.

צום טוף פון דער ערשטער זיצונג ווערען צווישען די דעלעגאטען געטיילט אויפרופען וועגען דער נויטווענדיגקייט צו קאנסאלידירען די כוחות.

איינער פון די ליגע אקאדעמיקער האט אויך אנגעהויבען צו ווארפען אויסרופען „געגען דער לייטונג פון אקאדעמישען הויז, וואס וויל פון דער דאזיגער אינסטיטוציע מאכען א ציוניסטיש קרעמעל". מ'האט דעם יונגענמאן ארויסגעפיהרט, און ער האט אפילו נישט אויסגעמיטען צו בעקומען א מתנת-יד פון זיינע „ירדניה"-חברים.

אנ'ערך 3 א זייגער איז ערקלעהרט געווארען א הפסקה, און האלב זעקס האט זיך אנגעהויבען די נאכמיטאג-זיצונג.

מ'האט אנגעהויבען אנצורופען קאנדידאטען אויף פארזיצער. „עת לבנות" האט פארגעלעגט אלס פארזיצער – דאווידזאנען, און גרינבוים – קלומעל'ן.

די אפשטימונג האט געגעבען 72 שטימען פאר דאווידזאנען און 60 – פאר קלומעל'ן, וואס עס האט אויך קלאהר בעוויזען די כוחות-פערהעלטענישען פון דעם איצטיגען צוזאמענפאהר.

דער הער דאווידזאן האט איבערגענומען דעם פארזיץ און פארגעלייגט אויס צו וועהלען 2 ביי-זיצער: איינעם פון „עת לבנות" און דעם צווייטען פון „על המשמר"; דער ערשטער זאל זיין, דער „עת לבנות'ניק" ד"ר פוקס פון וולאצלאוועק, און דעם צווייטען זאל אנרופען דער „על המשמר".

יצחק גרינבוים האט דאן ערקלערט, אז די ביי-זיצער-פלעצער דארפען געהערען צו דער אפאזיציע. (ער האט פארגעלייגט דעם ד"ר יעקב קאהן פון רעוויזיאניסטען און ה' עלענבערג פון „על המשמר") אזוי ווי אבער דער ה' לעוויטע מאכט אויפמערקזאם, אז די רעוויזיאניסטען האבען בלויז 11 מאנדאטען און ס'קומט זיי דעריבער נישט קיין ביי-זיצער, און אזוי ווי די מעהרהייט ווארפט אפ גרינבוים'ס פארשלאג – ערקלערט דער לעצטער אין נאמען פון דער אפאזיציע, אז די אפאזיציע וועט זיך נישט בעטייליגען אין פרעזידיום.

עס זענען נאך אויסגעוועהלט געווארען 4 סעקרעטארען, און דאן האט דער פארזיצער, דאווידזאן געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט דערמאנט די נעמען פון די ציוניסטישע טוער, וואס זענען געשטארבען אין דער צייט זינט דעם 7-טען לאנד צוזאמענפאהר. זייער אנדענק איז בעעהרט געווארען מיט אויפשטיין.

דער ה' טרייד האט אפגעגעבען א בעריכט פון צ. ק. און בעטאנט די שוועריגקייטען וואס די אפאזיציע מאכט אין דער ארבייט.

ה' אלחנן לעווין האט גערעדט וועגען דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און דער יוגענד, און דערביי געזאגט, אז דער צ. ק. האט ווייניג אכט געלייגט אויף ערציהען די יוגענד, און דערמיט דערקלעהרט זיך דער קלייגער אינטערעס צום צוזאמענפאהר מצד דער יוגענד.

נאך לעווין'ען האט געהאלטען דעפ. משה פעלדשטיין א רעפעראט וועגען „קרן-היסוד".

אנשטאט אדוו. שמעון זיידעמאן האט דעם רעפעראט וועגען „קרן קימת" געהאלטען ה' עדווארד לעווין.

דאן האבען זיך אנגעהויבען די דיסקוסיעס.

אלס ערשטער האט גענומען דאס ווארט דעפ. יצחק גרינבוים, וועלכער האט געהאלטען א לאנגע און שארפע רעדע. דעפ. גרינבוים האט שטארק אנגעגריפען דעם צ. ק., און גערעדט וועגען דעם אונטערגאנג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, מאכענדיג שולדיג אין דעם די לייטונג.

אפגעברענט די יודישע האנדווערקער-שולע אין קאליש.

ק א ל י ש, 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט בייטאג איז פארגעקומען דער פייערליכער סיום פון דער יודישער האנדווערקער-שולע, וועלכע איז איינע פון די גרעסטע האנדווערקער שולען אין פוילען. די דאזיגע שולע געפינט זיך אויף אלעיא יאזעפיני 29 אויפ'ן 3 טען שטאק.

אויפ'ן צווייטען שטאק געפינט זיך א טריקאטאזשען-פאבריק

ארום האלב 11 א זייגער אין אווענד איז פון אן'אומבעוואוסטער סיבה אויסגעבראכען א שרפה אין דער דאזיגער שולע.

מ'האט באלד אליארמירט אלע פייערלעשער-אפטיילונגען, ווייל בשכנות פון דער שולע געפינט זיך די „באנק-פאלסקי".

2 א זייגער דויערט נאך די שרפה' דער 3 טער שטאק, וואו ס'געפינט זיך די שולע איז אינגאנצען אפגעברענט.

ס'האט זיך אויך אנגעצונדען דער צווייטער שטאק.

די פייערלעשער ארבייטען ענערגיש, כדי צו לאקאליזירען דעם פייער.

15.000 דאלאר אויף הלואות אהן פראצענט.

וו א ר ש א, 3. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער „דזשאינט" האט בעשטימט פרישע 15 טויזענד דאלאר פאר 30 שטעט אויף אהנ'פראצענטיגע הלואות.

מ'הלינגט און ס'איז נישט הנא...

וו א ר ש א, 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט האבען זיך דא פארשפרייט א קלאנג, אז דער סיים ווערט פונאנדערגעלאזען.

דער דאזיגער קלאנג האט אבער וואהרשיינליך קיין ממשות נישט, ווייל, ערשטענס, איז היינט זונטאג, ווען קיי[...] וויכטיגע פאליטישע בעשלוסען ווער[...] נישט אנגענומען, און צווייטענס [...] ווייל סיי דער מלוכה-פרעזידענט, ס[...] דער פרעמיער מארשאל פילסודסקי ז[...] געפינען זיך איצט אין ווילנא.

ווארשאווער קהלה האלט פון „לא"...

וו א ר ש א. 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די היינטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג האט אפגעווארפען די פארשלאגען וועגען סובסידיעס פאר'ן אויפבוי פון יודישען גימנאזיום (10 טויזענד זל.) פאר ארבייטער אווענד-קורסען ביים קולטור-אמט, פאר א ביבליאטעק ביי דעם אלגעמיינעם ארבייטער-קאאפעראטיוו.

ווייטער איז אריינגעטראגען געווארען א פארשלאג וועגען אנ'צאהלען פענסיע פאר דער אלמנה פון י. ל. פרץ. היות אויף דער דאזיגער זיצונג זענען נישט אנוועזענד געווען די ציוניסטישע דאזארעס, איז דער דאזיגער פארשלאג אפגעווארפען געווארען מיט די שטימען פון דער „אגודה", וועלכע האט אנגעגעבען א מאטיוו, אז דער פארשלאג דארף געמאכט ווערען דורך דער פ[...] פרץ גמא...

ס'איז אויך געווען א פארשלאג רעווידירען דעם בעשלוס וועגען ד[...] סובסידיע-אפזאג פאר'ן „וויקט". (וו[...] שאווער יודישער קונסט-טעאטער) א[...] ווי אויף דער זיצונג זענען אנוועז[...] געווען בלויז 9 דאזארעס, און צו רעווידירען א בעשלוס דארפען וועזענד זיין ווייניגסטענס 11 דאזא[...] איז אויך דער דאזיגער ענין געבלי[...] הענגען אין דער לופט.

פויליש-סאוויעטישע בעציהונגען

ערב דעם אנקומען קיין ווארשא פון פוילישען געזאנדטען, פאטעק

וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש) אין קורצן ווערט דאָ ערוואַרט דאָס אָנקומען פון פוילישן געזאַנדטען אין מאָסקווע ה׳ פּאַטעק.

פאַר זיין אָפּפאָהרען פון מאָסקווע, וועט פּאַטעק אָפּהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט טשיטשערינען וועגען פאַרענדיגען דעם ענין מיט דער ערמאָרדונג פון וואָיקאָוו׳ן, און וועגען דער פערזאָן פון זיין פערטרעטער.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט מאַרשאַל פּילסודסקי אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט׳ן אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי, כדי אויסצואַרבייטן אינסטרוקציעס פאַר פּאַטעק׳ן.

אין די פּאָליטישע קרייזען דערוואַרט מען, אַז בקרוב וועט, צוליב דעם קומען צו אַ בעדייטענדער אָפּשפּאַנונג אין די בעציהונגען, בפרט צוליב דעם, וואָס טשיטשערין, וועלכער האָט שוין אינגאַנצען איבערגענומען זיין אַמט פון זיין פערטרעטער ליטווינאָוו, פערטרעט די ריכטונג פון אַ מילדערער בעציהונג צו פוילען.

מ׳רעכענט, אַז אויף דער קאָנפערענץ פון פּאַטעק מיט טשיטשערינען, וועט בעריהרט ווערען די פראַגע וועגען בענייען די אונטערהאַנדלונגען וועגען פּאַקט פון נישט-אַגרעסיע.

נאָך דער קאָנפערענץ מיט טשיטשערינען וועט פּאַטעק קומען קיין וואַרשע אָפּצוגעבען אַ בעריכט וועגען זיינע אונטערהאַנדלונגען.

מורא׳דיגער שטורם אין לענינגראַד.

מאָסקווע, 3 (ספּ. טעל.) לויט ידיעות פון לענינגראַד, איז איבער דער דאָזיגער שטאָט אַדורך אַ געוואַלדיגער שטורם-ווינט. בעזונדערס האָט זיך דער שטורעם צולאָזט אויף דער נעווא, דער-טרינקענדיג דערביי עטליכע גרעסערע און קלענערע שיפלעך.

דער וויכער האָט אַרויסגעריסען דעכער און פיל בוימער אין די שטאָטישע גערטנער.

לויט די לעצטע ידיעות האָט נאָך דער שטורם נישט אויפגעהערט.

באָיקאָט אויף סאָוויעטישע וועקסלען אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.) „דיילי טעלעגראַף" איז מודיע, אַז אין משך פון די לעצטע וואָכען האָבען פערשיידענע אייראָפּעאישע באַנק-אינסטיטוציעס געפּרובט צו דיסקאָנטירען אין ענגלאַנד סאָוויעטישע וועקסלען. קיין שום ענגלישע באַנק האָט אָבער נישט געוואָלט אַדורכפיהרען די דאָזיגע טראַנזאַקציע.

די דאָזיגע ענטשלאָסענע שטעלונג פון די ענגלישע בענק, רעכענט מען, וועט זיין אַ היבשע מניעה פאַר דער סאָוויעטישער רעגירונג ביים בעקומען וואָס׳ערע נישט-איז קרעדיטען אין פרעמדע מלוכות

א דייטשער מיטגליד אין דער מאַנדאַטען-קאָמיסיע פון דער פעלקער-ליגע

בערלין, 3 (יט״א טעלעגראַפיש) אין די פּאָליטישע קרייזען האַלט מען, אַז דער דייטשער מיטגליד אין דער מאַנדאַטען-קאָמיסיע וועט בעשטימט ווערען באַלד נאָכדעם, ווי ס׳וועט זיך פערענדיגען די הערבסט-סעסיע פון׳ם פעלקער ליגע-ראַט.

אַלס קאַנדידאַט ווערט בעטראַכט דער דעפּוטאַט פון דייטשען פּאַרלאַמענט ד״ר היינריך שנעע, וועלכער איז פאַר׳ן קריג געווען דייטשער גובערנאַטאָר אין די אַפריקאַנישע קאָלאָניעס.

אין דער לעצטער צייט האָט זיך ד״ר שנעע פיל בעשעפטיגט מיט די קאָלאָניאַל-פראַגען אין צוזאַמענהאַנג מיט די שטרעבונגען פון געוויסע פּאָליטישע קרייזען אין דייטשלאַנד צוריק צו ווערען אַ קאָלאָניאַלע מאַכט.

די אַמעריקאַנער עקספּערטען אָפּגעפאָהרען פון א״י.

ירושלים, 3 (י.ט.א) טעלעגראַפיש). ד״ר ברענקעל, ד״ר וואָלינסקי און ד״ר העקסטער – די דריי מיטגלידער פון דער עקספּערטען-קאָמיסיע אין א״י מצד דער יודישער אַגענץ זענען נאָך 4 וואָכען ווילען אין א״י אָפּגעפאָהרען קיין אַמעריקאַ.

זיי האָבען פאַר דער צייט בעזוכט 20 קאָלאָניעס פון פערשידענע טיפּען, אויסגעפאָרשט אין תל-אביב אַלע צווייגען פון יודישען לעבען.

יעדער פון די 3 מיטגלידער וועט איצט צושטעלען א בעריכט פון זיינע פאָרשונגען לויט זיין ספּעציאַליטעט און וועט עס צושטעלען דער עקספּערטען-קאָמיסיע, וועלכע וועט שפּעטער, אויפ׳ן גרונד פון אַלע מאַטעריאַלען, צוזאַמענשטעלען אַן אַלגעמיינעם רעזומע.

קאָנטראָלע פון פּרייסישע פעסטונגען.

ווין, 3 (סס. טעל.) ווי די „נאַכט-אויסגאַבע" דערוויסט זיך, האָט די דייטשע רעגירונג בעקומען אַ מיטטיילונג, אַז די בעלגישע און פראַנצויזישע קריגס-עקספּערטען האָבען אָנגענומען די איינלאַדונג פון דער דייטשער רעגירונג צו קאָנטראָלירען די פּרייסישע פעסטונגען.

די קאָנטראָלע זאָל זיך שוין מאָנטאָג אָנהויבען.

אויסצייכענונג פאַר צוויי יודישע סטודענטען.

מינכען, (י.ט.א.) צווישען די 6 סטודענטען פון מינכענער אוניווערזיטעט, וואָס האָבען בעקומען די ערשטע פּרייזען אין די קאָנקורסען אויף די בעסטע אַרבייטען אויף יעדער פאַקולטעט, געפינען זיך 2 יודען: קאַרל זילבערשמידט פון פילאָזאָפישען פאַקולטעט און הענריך דייפּס פון וועטערינאַרישען פאַקולטעט.

אַ סעקוועסטער פון רוסישע סחורות

לאָנדאָן, 3. (ספּ. טעל.) אַ רייהע היגע פירמעס, די אונטערנעהמונגען פון וועלכע עס זענען קאָנפיסקירט געוואָרען אין סאָוויעט-רוסלאַנד, האָבען ברעה-אויסנוצענדיג די געלעגענהייט פון׳ם בטל-מאַכען דעם האַנדעלס-אָפּמאַך-אויפ׳ן געריכטליכען וועג צו פאָדערען די סעקוועסטרירונג פון רוסישע סחורות, וועלכע זענען אימפּאָרטירט געוואָרען קיין ענגלאַנד, ובפרט-האָלץ און נאַפט-פּראָדוקטען.

לויט דער מיינונג פון יוריסטען, קאָן דאָס בטל-מאַכען פון אָפּמאַך דורך ענגלאַנד, אויסגענוצט ווערען, ווי אַ צוריקציהען פון אַנערקענען די דאָזיגע סחורות אַלס אייגענטום פון דער סאָוויעטישער רעגירונג.

יודישע פאַמיליען-פאָרשונג.

בערלין, (י.ט.א.) דאָ איז אַרבעקומען די יעהרליכע בעריכטס-פערזאַמלונג פון דער געזעלשאַפט פאַר יודישער פאַמיליען-פאָרשונג. אין משך פון פערגאַנגענעם בעריכטס-יאָהר האָט די געזעלשאַפט בעדייטענד פערברייטערט איהר טעטיגקייט. דער אַרכיוו אין דער ביבליאָטעק איז פערגרעסערט געוואָרען. די פערטעל-יאָהר-צייטשריפט גיהט רעגעלמעסיג אַרויס און ענטהאַלט פיל ווערטפולע אָפּהאַנדלונגען. אויך דער ביאָלאָגישער פאַמיליען-פאָרשונג ווערט געווידמעט פיל אויפמערקזאַמקייט. אויף דער פערזאַמלונג האָט דר. משעל-ביצער געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען „פאַמיליען-גליק און סטאַטיסטיק". נאָכ׳ן רעפעראַט האָט זיך ענטוויקעלט אַ לעבהאַפטע דיסקוסיע.

„אַ געוויסענלאָזער ריכטער"

בעשטראָפט א דייטשען אריסטאקראט פאר בעליידיגען א יודישען ריכטער.

בערלין, (יט״א) דער גוטסבעזיצער האַנס פאָן פאַינפעלענדער 70 יאָהר אַלט, האָט פערשפּילט זיין בית-פּראָצעס, און האָט אויסגעלאָזט זיין כעס צום יודישען ריכטער ראָזענטאַל ערקלערענדיג, אַז ער איז אַ „געוויסענלאָזער ריכטער", און אַלס יוד איז ער נישט געווען צו איהם אָביעקטיוו.

דער קרייז-געריכט האָט בעטראַכט די אָנקלאַגע געגען אַלטען דייטשען אַריסטאָקראַט און האָט איהם פערמשפּט אויף צו בעצאָהלען 150 מאַרק שטראָף. אין די מאָטיווען פון אורטייל ווערט געזאָגט, אַז די אַנטיסעמיטישע בעשולדיגונגען זענען פאָלשטענדיג גרונדלאָז, און זיי ברענגען פיל שאָדען דייטשלאַנד.

קאָנפערענץ פון די אַמעריקאַנער ציוניסטען.

ריכטער בראַנדעס זאָל זיך צוריקקעהרען אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. — רעדע פון לואי ליפּסקי.

ניו-יאָרק, (יט״א) אַ גרויסען רושם אויף דער קאָנפערענץ פון די אַמעריקאַנער ציוניסטען, וואָס איז אָבגעהאַלטען געוואָרען אין אַטלאַנטיק-סיטי האָבען געמאַכט די קלאַנגען וועגען דעם מעגליכען צוריקקעהר צו דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פון איהר געוועזענעם פּרעזידענט ריכטער לואי בראַנדעס. די דאָזיגע קלאַנגען שטיצען זיך אויף אַ בריף, וואָס ריכטער בראַנדעס האָט געשיקט צום געוועזענעם סעקרעטאַר פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, ה׳ יעקב דע האַז, דער איגהאַלט פון בריף איז נישט פעראָפענטליכט געוואָרען, ווי מען מיינט אָבער מיט, האָט ריכטער בראַנדעס ערקלערט, זיין ברייטקייט צו געבען זיין מאָראַלישע און פינאַנציעלע אונטערשטיצונג דער אָנפיהרונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם ווערט מוסגעטיילט, אַז קיין איין מענש אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע האָט נישט רעזיגנירט פון געדאַנק וועגען צוריק צוציהען דעם ריכטער בראַנדעס צו דער אַקטיווער ציוניסטישער טעטיגקייט. עס ווערט אָבער אונטערגעשטראָכען, אַז אַזאַ פּראָפּאָזיציע, וואָס איז געמאַכט געוואָרען אין אַן אינדירעקטער פאָרם קען נישט בעטראַכט ווערען אַלס [illegible].

אַ שטאַרקען רושם האָבען געמאַכט אויף דער קאָנפערענץ די בעגריסונגען וואָס זענען צוגעשיקט געוואָרען דורך ה׳ פעליקס וואַרבורג, ד״ר וויצמאַן און ד״ר סטעפען ווייז. זיי אַלע רופען אָבצוהיטען די איינהייט אין די ציוניסטישע רייהען. ה׳ לואי ליפּסקי האָט אין זיין רעדע אָנגעוויזען אויף די גרויסע רעאָרגאַניזירונגס-אַרבייט וואָס ווערט דורכגעפיהרט אין די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס פון ניו-יאָרק, לאָנדאָן און ארץ ישראל. ליפּסקי איז אַרויסגעטרעטען געגען דער שטילער קאַמפּאַניע, וואָס ווערט געפיהרט און צילט אָבצוגעבען די בעוועגונג אונטער עמיצענס אפּטרופּסות. פּונקט ווי דאָס יודישע פאָלק קען נישט באַנקראָטירען, האָט ליפּסקי ערקלערט, אַזוי קען אויך נישט ערקלערט ווערען פאַר באַנקראָט די ציוניסטישע בעוועגונג.

די אַמעריקאַנער ציוניסטען דאַרפען פערלאַנגען פון ציוניסטישען קאָנגרעס, אַז די בעשטימונג פון בודזשעט זאָל איבערגעגעבען ווערען דעם ציוניסטישען עקזעקוטיוו מיט דעם פאַרבעדינג, אַז די אָרגאַניזאַציע קען נעהמען אויף זיך פעראַנטוואָרטליכקייטען נאָר אין די ראַהמען פון די דעקונגס מעגליכקייטען.

אויף דער קאָנפערענץ האָט זיך געשאַפען אַ גרופּע, וועלכע איז אָפּאָזיציאָנעל געשטימט צום אָבמאַך וועגען דער יודישער אַגענץ, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען צווישען ד״ר וויצמאַן און לואי מאַרשאַל.

בראש פון דער אָפּאָזיציאָנעלער גרופּע שטעהען די ה״ה עמנואל נוימאַן, ישראל גאָלדבערג. מאָריס זעלדין און איינע מיטגלידערינס פון דער פרויען-אָרגאַניזאַציע „הדסה".

די מאָסקווער אַרטיסטען פון „הבימה"

האָבען אויך אָנערקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס. פּאָרטרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפאָרטיגט נור אין דעם

— ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער —

„PARISIENNE"

69 ברזשעזשינער 69

צופאָהר מיט׳ן טראַמוואַי נומער 1.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

אַלע נאָך פערבעסערטע מעטאָדען ציהן און מויל-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אָן פון 9—12 פאַרמיטאָג און פון 3—7 אַ זייגער אָוונד. ביליגע פרייזען. 1481

LEKARZ-DENTYSTA-צאָהן-אַרצט

M. KARABANOW

ווסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09

היילט, פּלאָמבירט ציהט צייהן גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע צייהן אָהנע גומען און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפיהרט. נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד. 1195

לעטשניצע פרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

צוליב׳ן טויט אין עלטער פון 55 יאָהר פון אונזער לאַנגיעהריגען מיטגליד

נ. ע. אליעזר רוז

דריקען מיר אויס דער פאַמיליע פון פערשטאָרבענעם אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.

די סעקציע

דרוקער, בוכבינדער און שאַכטעל-מאַכער

ביים האַנדווערקער-קלוב, פּאָלודניאָוואַ 4. 848

יור. י. איינפעלד

וואָהנט איצט אויף

42 ווסכאָדניאַ 42

עס ווערט געזוכט

אויף אַרויסצופאָהרען אין דער קאָלאָניע פון אינטערנאַט „פּאָמאָץ" אַ בעל-הבית׳ישע פרוי אַלס

א קעכין

זיך צו ווענדען אין קאַנצעלאַריע פון „העלענובעק" יענקעוויטשאַ 3/5. 849

Gimnazjum Męskie

z prawami gimnazjów państwowych

L. SZAKINA,

w Łodzi, Piotrkowska 18.

די קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום איז אָפען יעדען דינסטאָג און דאָנערשטאָג פון 11 ביז 1. 847

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 4. יולי 1927.

די 15 מיליאן

און זייער בעדייטונג.

ווי מיר האבען שוין געמאלדען, האט דאס אמעריקאנער קאנסארציום מסכים געווען צו געבען פוילען א הלואה פון 15 מיליאן דאלאר אויף דער איבערגאנגס-צייט.

פארמעל איז די הלואה א קורצטערמיניגע אויף א האלב יאהר און בערעכענט אויף 6 פראצענט יעהרליך, פאקטיש אבער ווערען די 15 מיליאן בעטראכט אלס אנ'אדרויף אויף דער גרויסער הלואה, וועלכע דארף רעאליזירט ווערען אין הערבסט.

וואס פאר א ציל האט די קורצטערמיניגע הלואה? די רעגירונג ערקלערט, אז זי וויל דערמיט ברענגען צו א שנעלער ווירטשאפטליכער אויפלעבונג און באפט מיללויין געטראליזירען די נישט גוטע פאלגען, וועלכע זענען געקומען צוליב'ן אפשלעפען צו דער הלואה.

נעבען די ווירטשאפטליכע סבות, וואס זענען זעהר וויכטיג, קומען אבער אויך אין בעטראכט פאליטישע סבות. די געזעלשאפט האט ניט לאנגע חדשים בעטראכט וועגען א גרויסע אמעריקאנער הלואה און געלעבט דערויף גרויסע האפנונגען. דער ענין האט זיך אבער פערשלעפט און איצט איז אוממעגליך די הלואה צו רעאליזירען. די בעפעלקערונג איז דעריבער געבליבען ענטוישט און ס'זענען ארומגעגאנגען קלאנגען, אז די אונטערהאנדלונגען זענען איבערגעריסען געווארען און קיין הלואה וועט שוין איינגאנצען נישט זיין. דער רעגירונג בעהט דערין צו ווייזען דער בעפעלקערונג, אז די אונטערהאנדלונגען זענען נישט איבערגעריסען געווארען און ווערען ווייטער געפיהרט. דער סימן דערצו איז דער פארשוס פון 15 מיליאן דאלאר.

און איצט אנ'אנדערע פראגע: צי דארף מען באמת אזא קורצטערמיניגע הלואה?

קיין גרויסע ווירטשאפטליכע בעדייטונג האט די הלואה נישט. נישט פאר'ן האנדעלס-בילאנס און נישט צו סטאביליזירען די וואלוטע. די רעגירונג פיהט אבער זעהר גוט, נעהמענדיג די הלואה; ערשטענס, צוליב דער בערוהיגונג פון דער עפענטליכער מיינונג, און צווייטענס, צוליב דעם, וואס מ'וועט קענען איצט דורכגעהן צופרידענשטעלען פערשידענע נאכפאדערונגען אויף אינוועסטיציע ארבייטען. ה.

—————

אז איהם איז ליב, איז אונז ניחא...

פראפ. אברהם גאלאנטע האלט אז ער איז א טערק.

קאנסטאנטינאפאל, (ים"א) דער בעקאנטער פילאזאף, פראפעסאר פון קאנסטאנטינאפאלער אוניווערזיטעט אברהם גאלאנטע, האט לעצטענס מנדב געווען א בעדייטענדע סומע לטובת דעם טערקישען אוניווערזיטעט.

אין א געשפרעך מיט א רעדאקטאר פון דער טערקישער צייטונג „אקדאם“ האט ער ערקלערט, אז ער איז נישט נאר א פריינד פון טערקען נאר ער אליין האלט זיך פאר א טערק.

פראפ. גאלאנטע האט זיך פעראסעקורירט לטובת דעם קאנסטאנטינאפאלער אוניווערזיטעט, און נאך זיין טויט וועט דער אוניווערזיטעט בעקומען יעדעס יאהר א בעדייטענדע סומע, וואס וועט בעשטימט ווערען אלס פרייז פאר דעם בעסטען ווערק וואס וועט ערשיינען יעדעס יאהר אין דער טערקישער שפראך.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לאשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

ווי לאנג וועט זיך דאדע בעהאלטען?

ער איילט זיך נישט: ר'איז דאך נישט אין תפיסה. - פאריז האט זיך נאך נישט בערוהיגט פון דער סענסאציע דאדע-סעמאר.

(קארעספאנדענט פון פאריז).

די מעשה דאדע איז נאך אלץ די סענסאציע פון פאריז. דאדע מיט זיין חבר דעלעסט פליהען ערגיץ ארום איבער דער וועלט... זייערע אנהענגער זענען מיט זיי אין א שטענדיגען קאנטאקט, פאר דער פאליציי איז אבער זייער זיך-ארט ביז איצט נישט בעקאנט, די פאליציי פיהרט ווייטער אנ'ענערגישע אויספארשונג, וועלכע דארף פון איין זייט אויפקלערען די גאנצע אפערע מיט'ן ארויס-גוב'ענען פון דאדען, פון דער צווייטער זייט — ארעסטירען די ענטלאפענע. דאס אינערן-מיניסטעריום האט ארויסגעגעבען א טעלעגראפישע פעראָרדנונג צו אלע פאליציי-פרעפעקטען און פאליציי-קאמיסארען פון גאנץ פראנקרייך, צו ארעסטירען דאדע'ן און זיין חבר.

דער טורמע-דירעקטאר, וועלכער איז אפגעזאגט געווארען און האט בעפרייט דאדען, איז ווי בעקאנט, אפגעשטעלט געווארען אין זיין אמט, בעת דער צווייטער אויספארשונג האט דער דירעקטאר געגעבען פאלגענדע סענסאציאנעלע ערקלערונגען:

אין מאמענט ווען דער דירעקטאר האט בעקומען די ערשטע טעלעפאנישע פעראָרדנונג צו בעפרייען דאדען, איז ער תיכף ארויסגעגאנגען, כדי צו געבען פעראָרדנונגען דעם הויפט-אויפזעהער, שפעטער איז אבער דער דירעקטאר צוריק ארויפגעגאנגען אין קאנצעלאריע, כדי זיך צו איבערצייגען, צי די פעראָרדנונג איז א ריכטיגע, דורכ'ן טעלעפאן האט דער דירעקטאר ווידער דערהערט דעמזעלבען בעפעהלענדען מאן,

וואס דאס ערשטע מאל, דער דירעקטאר האט זיך בערוהיגט און איז געגאנגען אין דאדע'ס טורמע-קאמער. דאדע איז פון דער ידיעה וועגען זיין בעפרייאונג געווען איינגאנצען איבערראשט, ער איז ארייננעפאלען אין א געוואלדיגען ענטוזיאזם און ארומגעכאפט דעם טורמע-דירעקטאר, ווען דער דירעקטאר האט געבעטען דאדען, ער זאל זיך צואיילען, האט יענער געענטפערט:

— איהר האט אפשר מורא פאר מאניפעסטאציעס? זייט רוהיג. איך האב גענוג מאכט איבער מיינע אנהענגער און בין פאר אלעם פעראנטווארטליך.

דאדע איז ארויסגעגאנגען פון דער קאמער און נאך איהם דעלעסט. פאר'ן טורמע-טויער האט שוין אפגעווארט אנ'אויטא און ביידע מאנערכיסטען זענען שנעל אוועקגעפאהרען. באלד נאך זיי איז אויך ארויס פון טורמע דער קאמוניסט סעמאר.

דער דירעקטאר איז געווען זעהר צופרידען, וואס די בעפרייאונג פון די דריי ארעסטאנטען איז פארגעקומען אהן נישט-געוואונשענע מאניפעסטאציעס. ער איז ארויף צו זיך אין קאבינעט און געמאלדען טעלעפאניש דעם אינערן-מיניסטעריום וועגען דער בעפרייאונג פון די ארעסטאנטען.

— מיר גראטולירען אייך, האט געענטפערט אנ'ערנסטע שטים.

קיין שום אויפקלערונג איז אבער נישט פערהאן אין דער טעלעפאנטער פראגע מיט די טעלעפאנען. לויט דער לעצטער אויספארשונג שטעלט זיך ארויס, אז דאס ערשטע מאל האט מען צום טורמע-דירעקטאר נישט טעלעפאנירט פון א טעלעפאן, וואס געפינט זיך אין אינערן-מיניסטעריום. אויך דער דירעקטאר האט נישט בעקומען קיין פערבינדונג מיט'ן אינערן-מיניסטעריום, נאר מיט דעם ארט פון וואנען דער מאנערכיסט האט געקלינגען צו בעפרייען דאדע'ן.

זעהט אויס, אז דער גאנצער ענין איז אנ'ארבייט פון א טעלעפאניסטקע.

וואו דאדע איז, ווייסט מען נישט. זיין צייטונג „אקסיאן-פראנסעז“ שרייבט: איהר ווילט וויסען, ווי לאנג דאדע וועט זיך בעהאלטען? ביז ער וועט בעגנעדיגט ווערען. דאס וועט אפשר לאנג דויערען, אבער ס'שאדט נישט. דאדע איז דאך נישט אין תפיסה.

דער קאמוניסט סעמאר, וועלכער איז בעפרייט געווארען צוזאמען מיט דאדע'ן, דערצעהלט:

— איך בין זעהר צופרידען פון דער פרייהייט. איך לאך נאך, ווען איך דערמאן זיך די אייליגקייט, מיט וועלכער דער דירעקטאר האט געעפענט מיין קאמער. ער האט מיך פשוט ארויסגעשטופט הינטער דער טיר און נישט ערלויבט אפילו זיך צו ראזירען. איך בין ארויס אויפ'ן גאס און אוועקגעפאהרען מיט אנ'אויטא. איך בעהאלט מיך נישט איצט, אבער פרייוויליג וועל איך מיך אין טורמע נישט צושטעלען.

פ. ב.

יודישע נייעס.

אונטערשטיצונג פון שטאט-קאלאניזאציע אין א"י.

ירושלים. (י.ט.א.) אין משך פון חודש יאנואר ביז מאי האט דער דעפארטאמענט פאר שטאטישער קאלאניזאציע ביים ציוניסטישען עקזעקוטיוו פארגעשטעלט הלואות פאר בעלי-מלאכות אין תל-אביב, חיפה און ירושלים אויף א סומע פון 5.488 פונט.

אנ'אפעלאציע פון וואדי על בוסטאני.

ירושלים. (י.ט.א.) דער אראבישער אגימאטאר וואדי על בוסטאני, וואס איז פעראורטיילט געווארען צו געלד-שטראף אין צוזאמענהאנג מיט זיין אַרטיקעל אין פערניכטען פון אויקאליפטוס-וואלד פון פ. ק. א. ביי קטריה איז נישט צופרידען מיט'ן געריכטס-אורטייל און טראגט אריין אנ'אפעלאציע.

געשטארבען א יודישער כלל-טוער אין סלאוואקיי.

בראטיסלאוואו. (י.ט.א.) דא איז געשטארבען אין עלטער פון 67 יאהר דער לייטער פון „יודישער פאלקסצייטונג“ מאריץ קוואסטלער.

דער פערשטארבענער איז געווען איינער פון די אקטיווע יודישע כלל-טוער אין סלאוואקיי און האט ענטוויקעלט אנ'אינטענסיווע טעטיגקייט אלס סעקרעטאר פון דער „יודישער פארטיי“ און מיטגליד פון צענטראל-קאמיטעט פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין משעכאסלאוואקיי.

—————

א סענסאציאנעלער ירושה-פראצעס.

נאך 70 יאהר וועלען די קרובים פון א יודישער פאמיליע בעקומען 100 מיליאן דאלאר פון דער ענגלישער באנק.

אזא אויסטערלישער פאל איז נאך קיינמאל נישט פארגעקומען. מחמת אנאומגליקליכען צופאל פון פערגעסען איבערליינען א בריף איז געבליבען דורות לאנג א ירושה פון א לאנדאנער באנק אין ענגלאנד. ערשט איצטער, נאך 70 יאהר, האלטען די גרעסטע ענגלישע רומענישע און אונגארישע אדוואקאטען מיט דעם ירושה-פראצעס אזוי ווייט, אז מען האפט באלד ארויסקריגען דעם געוואלדיגען אוצר און איהם אויסטיילען אויף די עטליכע הונדערט קרובים אין אונגארן און רומעניען.

דער עצם פאקט פון דאזיגען סענסאציאנעלען פראצעס איז א שרעקליך פערפלאנטערטער. ער איז דער רעזולטאט פון אומגליקליכען יודישען לעבען אין דער ערשטער העלפט פון ניינצעהנטען יאהרהונדערט. א פראדוקט פון פאגראמען און יודישער וואנדערונג, פון צוריסענע יודישע פאמיליעס אויף פערשידענע לענדער, אבער אויך פון א יודישער מוטער-ליבע און פון אלגעמיין געלויבטען יודישען פאמיליענגעפיהל.

ווער האט איבערגעלאזען די פאנטאסטיש גרויסע ירושה און ווער האט געדארפט זיין דער גליקליכער יורש?

די פארגעשיכטע פון אט דער לעגענדארישער פאסירונג דאטירט פון יאהר 1800. אין בייערישען שטעטעל ראטקירכען האט דאמאלס געלעבט א יודישער סוחר מיט'ן נאמען ווייסקאפ. ער איז געווען ליפעראנט פון פערד פאר די ארמעען פון דייטשע פירשטען און האט זיך געמאכט דערביי א גרויס פערמעגען. איינער פון די דאזיגע דייטשע שררות האט געווארפען אנ'אויג אויפ'ן יוד'ס עשירות און געמאכט אויף איהם עפעס א בלבול. דערפון איז געווארען א שווערער משפט, פון וועלכען דער יודישער ליפעראנט האט זיך נישט געקאנט בעפרייען. אויס'ן בעפעהל פון

פירשט האט דער אזויגערופענער קאמער-טריבונאל פעראורטיילט דעם יוד צום טויט און מען האט איהם טאקע באלד אויפגעהאנגען. דער קאפ פון געהאנגענעם איז געלעגען אויף דער תליה עטליכע טעג אלס התראה פאר יודען אין דער גאנצער בייערישער פראווינץ.

דעם געהאנגענעמס א זוהן, שלמה ווייסקאפ, האט מורא געהאט בלייבען וואוינען אין ראטקירכען, דער פירשט זאל זיך נישט טשעפען אויך צו איהם. ער האט דערום אויסגעוואנדערט אין אנ'עסטרייכישער אלפען-פראווינץ און זיך געענדערט דעם נאמען. אוועקגעווארפען דעם „קאפ“ און געבליבען הייסען בלויז „ווייס“, כדי מען זאל אין דער סב בה נישט דערוויסען זיך פון זיין פאטערס טראגעדיע און לאזען איהם צורו. שלמה ווייס האט געהאט צוויי זיהן, וועלכע האבען חתונה געהאט פון טראנסילוואניען און געבליבען דארטען וואוינען, נאר א שוועסטער האט חתונה געהאט מיט א פיה-סוחר, לעווי אין בייערען און דארט געלעבט אין עושר און אין כבוד.

אבער אין יענע יאהרען זענען פארגעקומען אין בייערן שטארקע רדיפות און פוגרעניות אויף יודען רויבערייען און געשלעגען ביז צו פאגראמען. לעווי האט זיך דערמאנט אן טראגישען סוף פון ווייב'ס זיידע ווייסקאפ און ער האט בעשלאסען פערלאזען די דייטשע לענדער איבערהויפט. ער האט גענומען א גרויסען טייל פון זיין היבשען עשירות און אויסגעוואנדערט קיין ענגלאנד, בעזעצענדיג זיך אין לאנדאן. פון דארט פלעגט מען אפט קארעספאנדירען מיט די ברידער מרדכי און גבריאל

ווייס אין זיבענבירגען. לעווי'ס גבירותשאפט איז אין ענגלאנד שטארק געוואקסען, אבער ער איז באלד געשטארבען און איבערגעלאזען א פערמעגען פון 7 מיליאן פונט שטערלינג און אנ'אלמנה אהן קינדער. די גאנצע געוואלדיגע ירושה איז געבליבען אין דער האנד פון דער אלמנה לעווי.

דער אלמנה איז מיט דער צייט נמאס געווארען דאס איינזאמע פוסטע לעבען ביי אזעלכע גרויסע אוצרות געלד. זי האט דערום געבעטען רחמים ביי איהר ברודער מרדכי אין אראד, ער זאל איר שיקען צוויי קינדערלעך קיין לאנדאן. זי האט צוגעזאגט אדאפטירען ביידע יונגלעך, שמעון און יעקב, און מאכען זיי פאר הויפט-יורשים פון גאנצען פערמעגען. א יודישע מוטער גיט אבער נישט אוועק אזוי לייכט איהרע יונגע קינדער לעך אין אזא ווייטען לאנד ווי ענגלאנד. זי האט מיט זיך שווער געקעמפט און ערשט נאכדעם ליבער אויף דער ירושה אלס אויף איהרע קינדער. דאדורך איז ארויס א שטיקעל רוגז צווישען לאנדאן און אראד און די קארעספאנדענץ צווישען די ביידע פאמיליעס האט דורך עטליכע יאהר זיך אויסגעהערט.

פלוצלים איז אנגעקומען קיין אראד א שווער פערזיגעלטער בריף פון לאנדאן. מרדכי ווייס איז געווען אין אויסלאנד אויף א געשעפטס-רייזע און די פרוי האט זיך זעהר דערשראקען איבער דעם דאזיגען אמטליכען ענגלישען בריף זי האט געמיינט, אז איהר שוועגערין, די לאנדאנער מיליאנערקע, פראבירט אנ'אמטליכען צוואנג אויף איהר מאן, ער זאל דאך שיקען די קינדער קיין ענגלאנד. זי האט בעהאלטען דעם בריף

ערגעץ אין שאפע צווישען איהרע זאכען, פרי דער מאן זאל נישט געוואויער ווערען פון גאנצען ענין. אליין האט זי נישט געוואלט געהן צום נאטאר איבערלייענען דעם בריף, ס'זאל נישט ארויסקומען דער סוד. און אזוי איז דער בריף פערגעסען געווארען אין שאפע פולע 25 יאהר. מרדכי ווייס און זיין פרוי האבען נישט מעהר געלעבט און די קינדער האבען ביים אויסטיילען דער מוטערס צירונג געפונען דעם פערזיגעלטען בריף. עס איז געווען א דאקומענט פון לאנדאנער מאגיסטראט, א „לויט דער צוואה פון מיסעס לעווי איז די פאמיליע מרדכי ווייס אין אראד בעשטימט אלס ערשטער יורש פון גאנצען פערמעגען. מיסעס לעווי איז געשטארבען און די געוואלדיגע ירושה ליגט אין בענק אויף ענגלאנד פון יאהר 1857 אויף א שהנגם פראצענט“.

מארקוס ווייס קינדער האבען דאס באלד געמאלדען אין לאנדאנער מאגיסטראט נאך זייער מומעס ירושה, אבער דאס לאנדאנער ירושה-טריבונאל האט זיי נישט געוואלט אנערקענען, מאכענדיג גרויסע שוועריגקייטען. עטליכע יאהר, ביז עס האבען זיך געמאלדען מאסע אנדערע קרובים נאך א חלק פון דער ירושה. דאס געריכט האט געגעבען א נייעם תירוץ, די קרובים און יורשים זאלען פריהער אויסקומען צווישען זיך.

נאך לאנגע פערהאנדלונגען צווישען די יורשים אליין, איז קורץ פאר'ן וועלטקריג געשאפען געווארען א פעראיינען פון א גרופע פון די יורשים, וועלכע האט אנגעהויבען בעהאנדלען ענערגיש די ירושה דורך א בעריהמטען אדוואקאט און אויך מיט הילף פון סעקרעטאר ד"ר באסטער אין לאנדאן. די פערהאנדלונגען האבען געמאכט גרויסע

(ווייטער זייטע 7-טע זייט).

דאָס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
4. יולי 1927.

סקאַנדאַלען אין דער לאָדזשער קהלה.

ראַדאָגאָשטשער יודען און ראַדאָשיצער חסידים שטורמען די פערוואַלטונג

זאָל נעהמען אַ סוף צו די סקאַנדאַלען!

דאָס סקאַנדאַלעווען אין לאָקאַל פון דער יודישער קהלה איז לעצטענס געוואָרען אַ גאַנץ אָפטע ערשיינונג ווערט נישט ערלעדיגט, וועלכע ס'איז מעהר אָדער ווייניגער ערנסטע פראַגע פון וואָס פאַר אַ ריכטונג עס זאָל נישט זיין, נעהמט מען צונויף דאָס ביסעל אָנהענגער און מ'קומט דעמאָנסטרירען, דערביי איז נישט קיין זעלטענהייט דאָס האַקען שויבען, דעמאָלירען מעבעל און סקאַנדאַלעווען, וועלכע מעטאָדען ווערען נישט אָנגעווענדעט אין קיין שום אינסטיטוציע אָדער אָנשטאַלט. די דאָזיגע פּראַקטיק מוז אונבעדינגט אָבגעשטעלט ווערען, יעדע ריכטונג האָט איהר פאַרשטעהער. יעדע אינסטיטוציע — איהר פערוואַלטונג, וועלכע דאַרף רעדען און אונטערהאַנדלען אין נאָמען פון זייער אינסטיטוציע. ס'קען נישט דערלאָזען ווערען, אַז די קהלה-פערוואַלטונג זאָל דאַרפען אַרבייטען אונטער טעראָר און שטענדיגע סקאַנדאַלען; ס'קאָן נישט דערלאָזען ווערען, אַז נישט-וואו און נישט ווען, זאָלען זיך דאַרפען אין קהלה לאָקאַל בעווייזען פּאָליציאַנטען, כדי צו מאַכען אָרדנונג. ס'קען נישט דערלאָזען ווערען צו שויבען האַקען און זידלערייען אין אַן עפענטליכער אינסטיטוציע דאָ, ווען דאָס וואָס אימיצען עפּיס געפעלען אָדער נישט געפעלען.

דאָס איז איין זייט פון'ם מעדאַל. ווען מיר דעם מעדאַל איבערדרעהען וועלען מיר זיך איבערצייגען, אַז שולדיג אין די אָפטע סקאַנדאַלען אין דער קהלה איז דוקא די קהלה-פערוואַלטונג אַליין און נאָך מעהר, דאָס פּרעזידיום, וועלכער האָט נאָך נישט געפונען די ריכטיגע פאָרמען ווי אַזוי פאָרמעל און פּראַקטיש צו ערלעדיגען לויפענדע ענינים. ביים ערלעדיגען דעלעגאַציעס און פּעטיציעס ווערט נישט אָנגעווענדעט דער ריכטיגער טאַקט און די מאָס פערשטענדניש צו ערלעדיגען די קאָמפּליצירטע ענינים אויף אַזאַ אופן, אַז עס זאָלען אויסגעמיטען ווערען סקאַנדאַלען. מען דאַרף האָבען די אָריענטאַציע-פעהיגקייטען און ענערגיע ענינים שנעל און קאָמפּעטענט צו ערלעדיגען. דאָס אָבשלעפּען ענינים אין דער אונענדליכקייט, ברענגט אַרויס פון געדולד די פּאַרטיי-פּרעזידענטע, וועלכע ווערען נאָך אונבאַ אַ ביסעל אונטערגעהעצט פון אַ געוויסען צד. — דאָס ברענגט צו די אָפטע סקאַנדאַלען. ווי אַזוי אַן ענין זאָל נישט ערלעדיגט ווערען פּאָזיטיוו, אָדער נעגאַטיוו, מוז עס געטאָן ווערען שנעל און אָהן פערשלעפּונג, אויב נישט, טראָגט דאָס פּרעזידיום די מיטפעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די כסדר'דיגע סקאַנדאַליעזע פּאַסירונגען אין קהלה-לאָקאַל, וואָס פערשאַפען נישט קיין כבוד.

שוין צייט ס'זאָל נעהמען אַ סוף צו די אָפטע סקאַנדאַלען!

דער שטורעם און געטומעל.

אַט ווי עס האָט נעכטען אויסגעזעהן אין קהלה-ראַט.

אַ הו-האַ, אַ געדודער, אַ טומעל, ווי אויף אַ יאָהר-מאַרק. מ'שרייט איבער דעם אַנ'ערען, און שווער זיך צו אָריענטירען וועגען וואָס ס'האַנדעלט זיך.

פולע שטובען מיט יודען קיין עין-הרע, יודען מיט בערד און ראַזירטע, מיט לאַנגע זשופּעצעס און קורצע מאַריגאַרקעלעך, מיט גרויסע דאַשקעס, מערשוויצע, פערטעל און אַלע שרייען...

וואָס קומט דאָ פאָר? טראַכט איך, אָבער וועגען פרעגען עמיצען איז נישטאָ וואָס צו רעדען, אַלע זענען פערנומען און גיבען עצות, איך הער געשריען:

— אויסברעכען די טירען! אויסהאַקען די שויבען!

— אַ חרפה! סקאַנדאַל!

און נאָך אַזעלכע פערלעדיגע עפּיטעטען.

איך טרעף קוים אַ יוד, וועלכער שטעלט זיך מיט מיר אַוועק אין אַ זייט און דערציילט מיר:

— אַט די דאָזיגע אַלע יודען, — זאָגט מיין דערצעהלער, — זענען נישט געקומען מעהר צוליב דעם זעלבען צוועק, עס זענען דאָ פאַראַן צוויי'רליי מענשען: ראַדאָגאָשטשער דעלעגאַציע און ראַדאָשיצער דעלעגאַציע.

די ראַדאָגאָשטשער, זענען געקומען וועגען זייער לעבעדיגען רב און די ראַדאָשיצער וועגען זייער נפטר געוואָרענעם רבי'ן זצ"ל.

פּלוצלונג ווערט ווידער אַ געשריי, אַ טומעל, דער עולם שרייט. מאַכט פרייען פּלאַץ. ס'קומט אַריין אין קהלה שטוב דער ראַדאָשיצער רבי ר' חיים אשר'ל.

שפּעטער האָב איך זיך ערשט דערוואוסט, וואָס ס'איז פאָרגעקומען.

צוליב וואָס עס זענען געווען די סקאַנדאַלען און דער טומעל.

אויף נעכטען פאָרמיטאָג איז גערופען געוואָרען אַ זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג. ווען די פרנסים האָבען זיך אָנגעהויבען צונויפצוקומען, איז אָבער דער זיצונגס-זאַל געווען בעזעצט. דאָרט האָבען זיך געפונען אַנ'ערך 150 ראַדאָגאָשטשער בעלי-בתים, וועלכע האָבען אָנגעהאַלטען אַ מיטינג מיט אַלע פּיטשעווקעס; אַ פאָרזיצער, רעדנער, גלאָק, רעזאָלוציעס, פּראָטעסטען א.א.וו. די ראַדאָגאָשטשער בעלי-בתים האָבען ערקלערט, אַז זיי וועלען נישט פריהער פערלאָזען דעם קהלה-לאָקאַל ביז זייער ענין, וועגען דעם, אַז דער ראַדאָגאָשטשער רבי זאָל ווערען אַנ'ערקענט, וועט נישט ערלעדיגט ווערען. די סקאַנדאַלען זענען געווען אַזוי גרויס, אַז פּלוצלונג האָט זיך אין קהלה-לאָקאַל בעוויזען פּאָליציי, וועלכע האָט קודם כל אַפּגערייניגט דעם זיצונגס-זאַל.

נאָכדעם האָבען די פערזאַמעלטע, ראַדאָגאָשטשער בעלי בתים, אויסגעקליבען צווישען זיך אַ דעלעגאַציע, וועלכע זאָל קאָנפערירען מיט דער קהלה-פערוואַלטונג אין זייער פראַגע. די דעלעגאַציע איז אויפגענומען געוואָרען דורך די פערוואַלטונגס-מיטגלידער: בערגער, אַדוו. ווייצמאַן און זילבערשטיין, וועלכע האָבען אויסגעהערט די טענות פון די ראַדאָגאָשטשער בעלי-בתים.

נאָך אַ קורצער קאָנפערענץ איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די פראַגע פון ראַדאָגאָשטשער רב זאָל געשטעלט ווערען אויפ'ן צווייטען פּונקט פון דער טאָג-אָרדנונג פון דער נעכטיגער פערוואַלטונגס-זיצונג.

דער עולם האָט זיך בערוהיגט, אָבער קיינער האָט נישט פערלאָזען דעם קהלה-לאָקאַל, וואַרטענדיג אויפ'ן רעזולטאַט פון דער פערוואַלטונגס-זיצונג.

ווי נאָר די פערוואַלטונג האָט אָנגעהויבען איהר זיצונג, האָט זיך אין קהלה-לאָקאַל בעוויזען אַ פרישע דעלעגאַציע אין דער צאָהל פון אַ 50 פּערזאָן. דאָס זענען געווען ראַדאָשיצער חסידים, וועלכע פערלאַנגען אַ פּלאַץ אַרום קבר פון ראַדאָשיצער רבי'ן זצ"ל אין דער גרויס פון 32 אויף 32 איילען, לויט'ן פּסק-דין, וועלכע איז שוין איין מאָל אין דעם ענין אַרויסגעגעבען געוואָרען. די דעלעגאַציע האָט זיך אָנגעמאָלדען צום פּרעזעס רוס. ה' רוס האָט די דעלעגאַציע נישט גלייך אויפגענומען און ס'איז ענטשטאַנען אַ נייער סקאַנדאַל. געדונדערט ביז הינטער'ן הימעל, מ'האָט שוין אַפילו געפּרובט אויפברעכען די טיר.

ווען אַלץ האָט נישט געהאָלפען, האָבען די ראַדאָשיצער חסידים געלאָזט מעלדען דעם קהלה פּרעזעס, אַז דער אָ'צטיגער ראַדאָשיצער רבי איז ספּעציעל געקומען קיין לאָדז, כדי אַ סוף צו מאַכען צו דעם ענין, וועלכער ציהט זיך שוין אַזוי לאַנג. דער רבי וויל טאַקע קאָנפערירען מיט דער קהלה-פערוואַלטונג. דער פּרעזעס האָט געלאָזט זאָגען דער דעלעגאַציע, אַז ער בעט דעם רבי'ן, דאָס ער זאָל קומען נאָך דער זיצונג. דאָ איז ערשט ענטשטאַנען דער ריכטיגער סקאַנדאַל. ס'איז נישט מעגליך געווען דעם עולם צו בערוהיגען. ס'האָט נישט געדויערט קיין פינף מינוט און דער רבי איז שוין געווען אין קהלה-לאָקאַל.

דער עולם האָט אָנגעהויבען ברעכען טירען און געפּעדערט, אַז דער פּרעזעס זאָל ת כף אַרויסגעהן צום רבי'ן. באין-ברירה איז דער פּרעזעס אַרויסגעגאַנגען, וואַרטענדיג געדרעהט מיט פויסטען און פערשידענע זידלערייען מצד דעם פערזאַמעלטען עולם.

די קאָנפערענץ פון ראַדאָשיצער רבי מיט'ן קהלה-פּרעזעס האָט געדויערט אַ שעה צייט און דאָרט איז געקומען צו פאָלגענדען הסכם:

ביידע צדדים זענען מסכים אויף אַ נייע דין-תורה וועגען דער פראַגע פון דער קרקע פאַר'ן ראַדאָשיצער רבי זצ"ל. היינט וועט בעשטימט ווערען, צי דאָס בית דין זאָל בעשטעהען פון היגע רבנים אָדער פון פרעמדע רבנים.

דאַן האָט זיך אויפסניי אָנגעהויבען די פערוואַלטונגס-זיצונג.

די נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג

וואָס וועט ווערען מיט דעם לאָקאַל פון הערצ'ס אָכראַנקע.

די נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואַלטונג האָט זיך צוליב דער דעמאָנסטראַציע פון די ראַדאָגאָשטשער אָנגעהויבען ערשט אַרום 1 אַ זייגער. נאָכ'ן ערלעדיגען אַ פּאָר פראַגען פון די דאָזאָרעס פּליוואַצקי און בערגער פרעגט מען צו צו דער קאָרעספּאָנדענץ. נאָכ'ן ערלעדיגען אַ ריי'ה קלייניגקייטען איז בעהאַנדעלט געוואָרען דער ענין מיט דער געביידע פון הערצ'ס אָכראַנקע. אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בעפרייען דעם לאָקאַל איז ענטשטאַנען אַ גאַנצע ריי'ה פּראָיעקטען, פרוי הערץ וויל איבערנעהמען דעם לאָקאַל און צוריק איינפיהרען די אָכראַנקע. איינציגע מיטגלידער פון דער קהלה-פערוואַלטונג ווילען אין דער אָכראַנקע אַריבערפיהרען די מעדלעך פון דעם יתומים-הויז אויף זאַכאָדניע 20, אַנדערע שלאָגען פאָר, אַז אויך די מעדלעך פון זגערזשער 40 פאַר וועלכע ס'צאָהלט די קהלה זאָלען אַהין איבערגעפיהרט ווערען און אויף זייער אָרט זאָלען אויף זגערזשער 40 אַריבערגעפיהרט ווערען די יונגלעך פון יתומים-הויז אויף זאַכאָדניע 20

אַ גרופּע דאָקטוירים האָבען אויך פאָרגעשלאָגען איינצואָרדנען אַ זויגלינג-היים, ווייל „טאָז" האָט אָרט נאָר פאַר 20 זויג-קינדער. דער פרויען שוץ-פאַראיין האָט אַ פּראָיעקט איינצואָרדנען אַ היים פאַר קינדער ביז 4 יאָהר, ווייל די מייסטע יתומים-הייזער נעמען נישט אָן קיין קינדער יונגער פון 4 יאָהר.

פרוי הערץ האָט אַ פּראָיעקט איינצואָרדנען אַ קורס פאַר מעדלעך, וואָס געהען אַרויס פון די יתומים-הייזער, וואָס האָבען זיך נאָך נישט איינגאָרדנען איינגעאָרדנעט. פרוי הערץ האָט אויך אַ פּראָיעקט איינצואָרדנען אַ האַנדווערקער שולע פאַר מעדלעך.

די קהלה פערוואַלטונג האָט בעשלאָסען אויסצוזוכען אַ קאָמיסיע פון די דאָזאָרעס. ניימאַן, אַדוו. ווייצמאַן און י. וואָידיסלאַווסקי, וועלכע זאָלען זיך פערשטענדיגען מיט פרוי הערץ און אָבגעבען אַ בעריכט דער פערוואַלטונג, וועלכע וועט אין דער פראַגע דעצידירען.

נאָכדעם, ווי ס'זענען בעשטעטיגט געוואָרען די פאָרשלאָגען פון דער סאָציאַלער הילף קאָמיסיע וועגען פערשידענע סובסידיעס איז אויסגעהערט געוואָרען דער בעריכט פון דער דעלעגאַציע, וואָס האָט אונטערהאַנדעלט מיט די ראַדאָגאָשטשער.

אַדוו. ווייצמאַן קלערט אויף, אַז די פערוואַלטונג קען נישט בעשטימען קיין מורה הוראות. דאָס געהערט צו דער קאָמפּעטענץ פון קהלה-ראַט וועלכע נעהמט אָן אַזעלכע בעשלוסען מיט $^2/_5$ שטימען. דאָזאָר זילבערשטיין שלאָגט פאָר, אַז די פראַגע וועגען אַ מורה הוראה פאַר ראַדאָגאָשטש זאָל בעטראַכט ווערען צוזאַמען מיט דער פראַגע וועגען די איבעריגע 16 נישט עטאַטאָווע מורה הוראות אַרום דעם ענטשטעהט אַ שאַרפער ויכוח. דאָזאָר בערגער פערלאַנגט דורכאויס, אַז הרב לאַסקי זאָל בעשטימט ווערען אַלס מורה הוראה אין ראַדאָגאָשטש און אַז פאַר איהם זאָל עטאַט ווערען אַ געהאַלט. דערווייל קוועסטיאָנירט דאָזאָר ניימאַן דעם קוואָרום, און אַזוי ווי קיין קוואָ'רום איז פאַקטיש נישטאָ, ווערט די זיצונג געשלאָסען.

געגרינדעט אַ קאָאָפּעראַטיוו פון לוין-וועבער.

נעכטען, זונטאָג, איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג וועגען שאַפען אַ קאָאָפּעראַטיוו פאַר לוין וועבער.

פרנס אַדוו. ווייצמאַן האָט אָבגעגעבען אַ בעריכט וועגען אַ ריי'ה קאָנפערענצען, וואָס זענען פאָרגעקומען די פאַריגע וואָך, און אויך איבערגעגעבען, אַז דער „דזשאָינט" האָט געשיקט פאַר'ן לוין-וועבער קאָאָפּעראַטיוו 1800 דאָלאַר אין האַנדווערקער-באַנק.

נאָך לאַנגע דעבאַטען איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ צייטווייליגע פערוואַלטונג, און אַנ'אויפזיכט-ראַט פון פאָלגענדע פּערזאָן:

אין דער פערוואַלטונג — די ה"ה ראָזענצווייג, מאָשקאָוויטש, זלאַטניצקי, מינסקי, פערבער, קאַץ און שאַמפּאַניער.

אין ראַט — די ה"ה אַדוו. ווייצמאַן, מאַרקאָ, קאָשעפיצקי, אָרשטיין, בראַנער מאָשקאָוויטש, לעווין, יעקב ראָזענצווייג נאָלדבערג.

קאַנדידאַטען: קאַפמאַן, פרידמאַן, האָרן.

נאָך דער פערזאַמלונג האָבען פיל לוין-וועבער זיך פערשריבען אַלס מיטגלידער, און האָבען איינגעצאָהלט קאָנטען אויף פּייען.

היינט מאָנטאָג קומט פאָר די פאָרטזעצונג פון דער פערזאַמלונג.

אין די נאָהענטסטע טעג קומט פאָר די ערעפענונג פון דעם קאָאָפּעראַטיוו.

דער קאָאָפּעראַטיוו טראָגט דעם נאָמען: „לוין-וועבער-קאָאָפּעראַטיוו מיט בעגרענעצטער אחריות".

„Spółdzielnia Tkaczy Zarobkowych z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi".

4 מאָנטאָג ד תמוז תרפ"ז	יולי זון-אויפגאַנג 3.41 זון-אונטערגאַנג 7,25 לענג פון טאָג 14,12

דעלעגאַציע

ביים מלוכה פּרעזידענט.

(אַי) חי בעוואוסט, האָט אַ דעלעגאַציע פון לאָדזשער אַרבייטער און דעפּוטאַטען בעדאַרפט זיך היינט ווענדען צום מלוכה-פּרעזידענט וועגען אַנ'אוידיענץ מכוח דעם סכסוך וועגען ענגלישען שבת.

מיר דערוויסען זיך, אַז די דעלעגאַציע וועט זיך מיט איהר בישע קענען ווענדען צום פּרעזידענט מיטוואָך, ווייל מאָרגען ערשט קומט דער מלוכה-פּרעזידענט פון ווילנע.

עלעקטריש

אויף נאָך גאַסען.

(אַי) די טעג הויבען זיך אָן די אַרבייטען ביים איינפיהרען די ענטשפּרעכענדע עלעקטרישע אינסטאַלאַציע אין ווידזעווער געגענד.

נאָכדעם וועלען בעקומען עלעקטרישע בעלייכטונג פאָלגענדע גאַסען: לאַגעווניצקאַ, אַלעקסאַנדראָווסקאַ, פּאַביאַניצער שאָסיי, זגערזשער און ראָקיטשינער.

טראַמוויי.

אַ נייע ליניע.

(אַי) די טראַמוואַי-ליניע אויף קילינסקי-גאַס צווישען פּזשעיאַזד און גלובנאַ בעהם מיט אַ שנעלען טעמפּאָ פאָרווערטס: עס זענען שוין אַדורכגעלייגט די שינען פון איין זייט אויף דעם גאַנצען שטח.

עס איז צו ערוואַרטען, אַז גאָר אין גיכען וועט זיך אָנהויבען אַ נאָרמאַלע טראַמוואַי-פערקעהר אויף דער נייער ליניע.

א שרפה.

נעכטען האָט אין דער וואוינונג פון י. שוואַרצבערג, וואָלבאָרסקאַ 34, פון אַנ'אונבעוואוסטער סיבה אויסגעבראָכען אַ שרפה. אַ דאַנק דער קאַלטבלוטיגקייט פון איינע לאָקאַטאָרען און אויך דעם אָנקומען פון די פייערלעשער צו דער צייט, איז דאָס פייער איינגעלאָשען געוואָרען.

דער שאָדען איז בעדייטענד.

היינט

אַבצייכען-טאָג לטובת „הסתדרות השומרים".

היינט קומט פאָר אין אונזער שטאָט אַ אַבצייכען-טאָג לטובת די זומער קאָלאָניעס פון „הסתדרות השומרים" שוין דאָס צעהנטע יאָהר וואָס ס'ווערען איינגעאָרדנעט די אַזוי-וויכטיגע, פאַר דער יודישער יוגענד — זומער-קאָלאָניעס.

דאָס היינטיגע יאָהר — געפינענדיג זיך אין אַ שווערע מאַטעריעלע לאַגע, ווענדעט זיך דער „הסתדרות השומרים" אַך הילף צו דער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע וועט געוויס אַרויסווייזען איהר פערשטענדניש צו אַזאַ וויכטיגע אונטערנעהמונג און קויפען דעם היינטיגען אַבצייכען.

קינאָ „IMPERIAL"
Zawadzka 16.
היינט און פאָלג. טאָג! — גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם! סענסאַציע!
1) „הינטער 2 פּעהנער"
אין 8 אַקטען. — אין דער הויפּט-ראָלע
Priscilla Dean.
2) „די אַפּאַשקע אין זיידען-קליידער"
אין די הויפּט-ראָלען: Priscilla Dean, Wallace Beery.
פּרייזען פון 30 גר. ביז 1.50 זל.

סיום פון דער באראכאוו-שולע.

דאנערשטאג איז פארגעקומען דער 3 סיום פון דער באראכאוו-שולע. ס׳האבען זיך צוזאמענגעקליבען די שילער, וואס האבען היי-יאהר געענדיגט די שולע, די עלטערען-קאמיטעטען פון דער שולע און פונ׳ם שוואך-קינדער-היים, די פערוואלטונג, פארטרעטער פונ׳ם „פערבאנד פון די געוועזענע שילער פון די באראכאוו-שולען" און פיל געסט.

ביי א פייערליכע שטימונג עפענט די פייערונג דער לייטער פון דער באראכאוו-שולע ה׳ קאגאן. ער ווייזט אן אויף דער גרויסער בעדייטונג פון דער שולע, אין דער מוטער-שפראך, וואס שלאגט זיך ערשט אדורך דעם וועג, וואס ראנגעלט זיך מיט שוועריגקייטען און קעמפט מיט איהרע שונאים. אין טראץ אלעם ענטוויקעלט זי זיך. ער בעגריסט די שילער, וואס האבען געענדיגט די שולע און ווינשט זיי, אז זיי זאלען אין זייער לעבען געדענקען די שולע, וואו זיי האבען געקריגען זייערע ערשטע ידיעות און נישט א-פעררייסען די פעדים, וואס האבען זיי מיט איהר פערבונדען.

נאכדעם, ווי ס׳רעדט נאך אין נאמען פון דער פערוואלטונג ראטמאן האלבערסקי איז פארגעקומען די פייערליכע פערטיילונג פון די צייגנישען פאר די געענדיגטע שילער, און עס האבען זיך אנגעהויבען די בעגריסונגען.

ס׳האבען בעגריסט: פארשטעהער פון די עלטערען-קאמיטעטען, פון דער באראכאוו-שול (ה׳ בעטער), פון דער מעדעם-שול (ה׳ גרינדמאן), פון דער שוואך-קינדער-היים (ה׳ רובין) פון דער י. ס. א. נאכדעם האבען בעגריסט א פארשטעהער פון די, וואס האבען צוליב פערשידענע טעמים נישט געקענט ענדיגען די שולע, א פארשטעהער פון די שילער, וואס האבען היי-יאהר די שולע געענדיגט, א פארשטעהער פון א גרופע שילער, וואס האבען געענדיגט די „פאלקסשולע" שול און אין נאמען פונ׳ם לעהרער-פערבאנד — ה׳ ווירשאווסקי. ער האט געשילדערט דעם שטארקען בונד, וואס עקזיסטירט צווישען דעם שילער פון דער באראכאוו-שול, צווישען זיין היים און דער שול א. א. וו. נאכדעם האבען זיך די קינדער און געסט ביי די בעשיידענע טראקטירטע טישען משמח געווען, זינגענדיג פערשידענע לידלעך. ביי א געמיטליכער שטימונג האבען די פערזאמעלטע פערבראכט א לאנגערע צייט. צום סוף האט דער לעהרער פון דער מעדעם שול ה׳ בירנבוים בעהאלטען דאס שלוס-ווארט, דערצעהלענדיג א פרעכטיגע מעשה׳לע, וועלכע ער האט אימפראוויזירט אויפ׳ן ארט.

איינע פון די שענסטע פערזענליכקייטען אין דער „ביבעל" — דערצעהלט ה׳ בירנבוים — איז דער נביא עמוס, און א מערקווירדיגע זאך — זיין נאמען איז נישטא ביי די יודען. ס׳איז דא דער נאמען משה, יחזקאל, יהושע און פון אלע נביאים, נאר עמוס איז נישטא. פארוואס איז עס אזוי?

— ווען דער נביא איז געשטארבען, האבען אלע טאטע-מאמעס אנגערופען זייערע נייגעבוירענע קינדערלעך מיט׳ן נאמען עמוס. אבער זיצענדיג אין גן-עדן האט זיך דער נביא עמוס דערוואוסט, אז אלע קינדער זענען געווען שלעכטע, און די פון זיי, וואס זענען געשטארבען זענען אפגעשיקט געווארען אין גיהנם. ער האט זיך שטארק פערטרויערט צוליב דעם און געבעטען ביי גאט אנ׳ערלויבניש פערשטעלטערהייט ארונטערצוגעהן אויף דער ערד.

ווען ער האט די ערלויבניש בעקומען, איז ער אראפ אויף דער ערד, געגאנגען צו אלע קינדער, וואס האבען געטראגען דעם נאמען עמוס און האט יעדען א שנעל-געטון איבער דער נאז, כדי עס זאל פערגעסען, אז עס הייסט עמוס. אזוי ארום איז עס געשעהן, אז דער נאמען עמוס איז נישטא ביי יודען.

און אייך ליבע קינדער, וועלכע האבען בעקומען דעם נאמען פונ׳ם גרויסען לעהרער באראכאוו, ווינש איך, אז איהר זאלט לעבען אזוי, אז ער זאל נישט דארפען קומען א שנעל טון אייך איבער דער נאז, אז איהר זאלט פערגעסען זיין נאמען. לעבט אזוי, אז איהר זאלט ווערט זיין דעם גרויסען נאמען, וואס איהר זייט זוכה געווען צו בעקומען.

זיין ווארט איז דורך אלעמען אויפגענומען געווארען מיט שטורמישע אפלאדיסמענטען.

נאכדעם האבען זיך נאך די פערזאמעלטע בעמיטליך געווייללט און זינגענדיג צוגאנגען זיך אין א געהויבענער יום-טוב׳דיגער שטימונג.

*

א סיום-פייערונג איז אויך פארגעקומען אין דער מעדעם שול (ציגעל-גאס 17) א בעריכט וועגען דעם סיום וועלען מיר ברענגען אין מארגענדיגען נומער.

אינספעקטאר וואיטסעוויטש אינטערווענירט

אינ׳ם סכסוך אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור".

(אז) דער ארבייטס-אינספעקטאר וואיטקעוויטש האט ארויסגעשיקט קיין דאנציג צום דירעקטאר פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" ה׳ אסקאר קאהן א בריף, אין וועלכען ער לאדט פאר צו ליקווידירען דעם סכסוך מיט די ארבייטער, ווייל א שטרייק אין דער וועבעריי, ווי עס מיינט דער אינספעקטאר וועט ברענגען שאדען סיי די ארבייטער, סיי דער פירמע.

וועגען ענין-מוהל

אין קליניק פון „לינת החולים".

צום לאדזשער ראבינאט איז אנגעקומען א בריף פון א געוויסען נתן פושעדעצקי גלעווער מארק 10. אינ׳ם בריף שרייבט פושעדעצקי, אז זיין פרוי איז בעלעגען געווארען אין קימפעטארין קליניק פון „לינת החולים" און געהאט א יונגעל.

פושעדעצקי האט געוואלט נעהמען אלס מוהל ר׳ שבתי הכהן אדער הערצקע נאמאסאן, אבער אין קליניק האט מען איהם ערקלערט, אז דארט ווערט נישט ערלויבט קיין אנדערער מוהל ווי שמשון דימאנט, נאך לאנגע מיה האט די מילה אדורכגעפיהרט ר׳ שבתי הכהן, דערפאר האט מען זיין פרוי שטארק שיקאנירט און נאך אין דעם זעלבען טאג, נישט קוקענדיג אויף איהר שוואכקייט, האט מען זי אויסגעשריבען פון קליניק.

אויפ׳ן סמך פון דעם דאזיגען בריף דערמאהנט דער ראבינאט, אז קיין שום מוהל האט נישט קיין מאנאפאל אין וועלכען ס׳איז קליניק. יעדער פאטער קען זיך אויסקלויבען וועלכען מוהל ער וויל.

דערטרונקען דער זוהן פון ד״ר מאגאלניצקי.

שהערנעכטען איז קיין לאדז אנגעקומען פון דרוזקעניק די טרויעריגע ידיעה, אז אין טייך ניעמאן איז דערטרונקען געווארען בעת׳ן באדען זיך, דעם בעוואוסטען דאקטאר מאגילניצקי׳ס 16 יעהריגער זוהן. די טראגישע ידיעה האט ארויסגערופען אנ׳אויפריכטיגען טרויער אין די קרייזען, וואו די פאמיליע מאגילניצקי׳ס זוהן איז בעקאנט.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(ו) היינט מאנטאג דיזשורירען ביינאכט פאלגענדע אפטייקען: ל. פאוולאווסקי (פיעטריקאווער 307); ס. האמבורג (גלובנא 50); ב. גלוכאווסקי (נאווא-ראטאווישא 4); י. סיטקאוויטש (קאפערניקא 26); א. בארטמאן (פאמארסקא 10); א. פאטאש (פלאץ קאשטשיעלני 10).

קראנקען-קאסע

וועט דארף פערזיכערען די אקארד-ארבייטער.

דאס ארבייטס-מיניסטעריום און די אפטיילונג פון געזעלשאפטליכער פערזיכערונג האט ערקלערט, אז ווען א פאבריק-מייסטער, אדער פאבריק-ארבייטער געבען ארויס סחורה אויף אקארד, ווערען די אקארד-ארבייטער נישט פערעכענט אלס זייערע מיטהעלפער, נאר אלס זייטיגע ארבייטער פון דער פאבריק און זיי דארפען פערזיכערט ווערען אין דער קראנקען-קאסע דורך דעם פאבריקאנט.

אדרעס-בוך פון רודאלף מאסע

די אינטערנאציאנאלע רעקלאמע-געזעלשאפט רודאלף מאסע בעמיהט זיך שטארק, אז די צווייטע אויסגאבע פון איהר נוצליכען און זעהר פערשפרייטען אדרעסען בוך אין פוילען פאר האנדעל, אינדוסטריע, האנדווערק און אגרארבייט, זאל זיין ווי אמבעסטען בעארבייט. א חוץ די אמטליכע בעריכטען וועט דער פערלאג אליין פעסטשטעלען די ריכטיגקייט פון די אנגעגעבענע אדרעסען דורך אייגענע פארשטעהער.

צוליב דעם, וואס דאס אדרעסען-בוך פון לאדזשער וואיעוואדזטווע ווערט שוין באלד אפגעגעבען צום דרוק, ווערט פארגעלעגט די פראינטערעסירטע ספערען זיך צו קאמוניקירען מיט דער רעדאקציע, ווארשע מארשאלקאווסקא 124, טעל. 68 305 און 68 205, כדי ביי צייטענס אנצוגעבען דעם ריכטיגען אדרעס און די בעזונדערע אפטיילונגען.

„פראטעסט-מיטינג

פון „פועלי אמוני ישראל".

די לאדזשער רעליגיעזע ארבייטער-ארגאניזאציע „פועלי אמוני ישראל" ארדענט אין די נאהענטסטע טעג א גרויסען פראטעסט-מיטינג געגען דעם טערראר פון די „יעווסעקציעס" אין רוסלאנד לגבי דעם יודישען דת.

דער פראטעסט-מיטינג ווערט איינגעארדנעט אין צוזאמענהאנג מיט׳ן ארעסט פון ליובאוויטשער רבי שליט״א.

יודישע ארבייטער פראטעסטירען

געגען בערויבען דאס רעכט פון טויזענדער יודישע משפחות צו געניסען פון דער קראנקען-קאסע

(—) די פראגע וועגען צונעהמען ביי פוילענדער פרויען, וועלכע האבען נישט קיין חתונה-אקטען, דאס רעכט צו געניסען מעדיצינישער הילף פון דער קראנקען-קאסע, האט ווי בעוואוסט „נייער פאלקסבלאט" דערוואוסט און אויפגעפאדערט די געזעלשאפט און די מאסען: געבענדע אינסטיטוציעס פארצונעהמען א ברייטע אקציע, פון איין זייט צו בעווארענען חתונה-אקטען פאר די דערמאנטע פרויען און פון דער צווייטער זייט, צו ווירקען אויף דער קראנקען-קאסע. אפצולייגען אויף א געוויסער צייט דאס אויספיהרען די פעראָרדנונג, כדי די פוילענדער פרויען זאלען נישט בערויבט ווערען פון דער מעדיצינישער הילף.

דעם היינטיגען שבת איז אין טעאטער „פלארא" אויך פארגעקומען א מיטינג פון יודישע ארבייטער וועגען דעם, זעלבען ענין.

עס האבען רעפערירט פרנס מארגענטאל, פרוי וואליגסקי און אנד., וועלכע האבען זיך אויספיהרליך אפגעשטעלט אויף דער פעראָרדנונג, וואס טרעפט קודם כל דעם יודישען ארבייטער, צוליב דעם, וואס אין די יודישע קרייזען איז דער ענין חתונה-אקטען און מעלדען געבוירענע קינדער בעזונדערס שטארק פערנאכלעסיגט געווארען.

ס׳איז אנגענומען געווארען א רעזאָלוציע, לויט וועלכער די פערזאמעלטע יודישע ארבייטער און ארבייטערינס פראטעסטירען געגען דעם אופן פון אויסטייטשען דאס געזעץ וועגען פער-דיכטרונג פון ארבייטער-געזונד. די רעזאָלוציע פאדערט פון דער לאדזשער קראנקען-קאסע, זי זאל אויפהאלטען די גזירה פון צורויבען די רעכט פון די יודישע פרויען אהן חתונה-אקטען, ביז זיי וועלן האבען די מעגליכקייט די דאזיגע אקטען צו בעקומען.

היינט ווערט א דעלעגאציע איבערגעבען די רעזאָלוציע דער פערוואלטונג פון דער לאדזשער קראנקען-קאסע.

ספארט-בעוועגונג.

„ל.כ.ס." שלאגט „לעגיא" (ווארשא)

1:3 (0:2)

נעכטען איז אויפ׳ן „ל.ק.ס."-פלאץ פארגעקומען דער מעטש צווישען „ל.ק.ס." און „לעגיא" פון ווארשא וועגען מייסטערשאפט פון פוילען.

דער מעטש האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס צוליב די לעצטע נצחונות פון „לעגיא".

„ל.ק.ס." האט געשפילט מיט גרויסע אמביציע, אבער זי האט נישט ערווארטעט אזא נצחון.

ביידע מאנשאפטען זענען ארויסגעטרעטען אין פאלגענדען צוזאמענשטעל:

„ל.ק.ס.": מילא, גאלעצקי, ציל, יאנושיק, שמיעל, גאסלאווסקי, שלעזאש, פעיא, לאנגע, מילער, דורקא.

„לעגיא": אדאמאווסקי, מיראוויטש, סאבאלטא, שליווא, וואישיק, קראביש, ציששעווסקי, לאנקא, נאווראט, טשעך.

דאס שפילען הויבט אן „לעגיא" און פיהרט אדורך א שעהנעם אנגריף, אבער נאכדעם שיסט אויף „אוט" אין דער צווייטער מינוט ווערט דער לינקער פערטיידיגער פון „לעגיא" פערוואונדעט און מוז פערלאזען דעם פלאץ. „ל.ק.ס." נוצט אויס, וואס „לעגיא" שפילט אין 10 מאן און גרייפט אן דעם געגנערס טויער, אבער אהן רעזולטאט. אויך א פריישטאס פון 16 מעטער נוצט לאנגע נישט אויס. אין דער 8 מינוט רייסט איבער דער ריכטער דעם מעטש, צוליב דעם שטארקען רעגען. נאכדעם, ווי דער רעגען הערט אויף, קומט דער מעטש ווייטער פאר. אין דער 11 מינוט האלט מילא א שארפען שאס פון לאנקא, אבער אין 1 מינוט שפעטער ערצילט לאנגע, צוליב דער שולד פון אדאמאווסקי, דאס 1 טויער פאר „ל.ק.ס.". „לעגיא" גרייפט ווייטער אן דאס טויער פון „ל.ק.ס.", אבער אין דער פירצעהנטער מינוט ערצילט יורקא פון א שעהנעם שאס דאס 2 טויער פאר „ל.ק.ס." „לעגיא" האט ווייטער א איבערגעוויכט און פיהרט א דורך שטארקע אנגריפען, אבער „לעגיא" קאן נישט ערצילען קיין טויער צוליב דעם גוטען שפילען פון „ל.ק.ס." טויערמאן (מילא). אין דער 39 מינוט האלט דער לעצטער אין א שענעם סטיל א פריי שטאס געשאסען דורך לאנקא. אין דער 44 מינוט האט „לעגיא" א געלעגענהייט צו ערצילען א טויער, אבער מילא האלט א 11-מעטער געשאסען שטאס דורך לאנקא.

פויזע 0:2 פאר ל.ק.ס.

נאך דער פויזע האט „לעגיע" א שטארקען איבערגעוויכט. „ל. ק. ס." שפילט אויף צייט. שיסענדיג אלע באלען אויף „אין וואורף". נאך געלונגט „לעגיא" צו ערצילען אין דער 10 מינוט דאס איינציגע טויער דורך לאנקא פון א קארנער-שטאס. „ל.ק.ס." זעהענדיג, אז זי קאן דעם מאטש פערשפילען הויבט אן אנצוגרייפען. דאס שפיל איז א אפען, אבער „לעגיא" איז די פערבעסערטע מאנשאפט און איהרע אנגריפען זענען געפעהרליכער. „ל.ק.ס." האט אבער מזל און ערווייכט דורך יורקא אין דער 39 מינוט דאס 3 טויער פאר „ל.ק.ס." פערזיכערנדיג דערמיט א נצחון איבער א שטארקען געגנער. די ווייטערדיגע מינוטען ענדערען נישט דעם רעזולטאט.

פון „ל.ק.ס." האבען זיך אויסגעצייכענט מילא, גאלעצקי און ציל. פון „לעגיא" האבען זיך אויסגעצייכענט נאווראט און לאנקא, וועלכער איז געווען דער בעסטער שפילער אויפ׳ן פלאץ.

ריכטער ה׳ קארנגאלד פון קראקא. צוליב דעם נישט זיכערען וועטער האבען זיך דעם אינטערעסאנטען און שעהנעם מעטש צוגעקוקט אנ׳עולם פון 2000 מאן.

„ל. כ. ס." III „הרימה" 1:2 (0:2)

„הכח"-„מאכהל" (זגעריש) 4:2 (3:1)

„הכח" II — „שמשון" II 0:6 (0:4)

מ. צ-ר.

לעמבערג, 3 (טעלעפאניש)

„חשמונאי" — „ווארטא" (פויזען) 5:7.

קראקא, 3 (טעלעפאניש)

„יומזשענקא"—„פאגאן" (לעמבערג) 3:2

טארן, 3 (טעלעפאניש)

„ט.ז.ק. ס." — „1 פ. כ." 3:1.

לאדזשער יוד. שווער-אטלעטיקער

האלטען אב א גלענצענדען נצחון אויף די אינטער-נאציאנאלע קאנקורסען אין קאטאוויץ.

קאטאוויץ, 3 (ספעציעל צום „נייעם פאלקסבלאט"). די לאדזשער יודישע שווער-אטלעטיקער פון „מכבי", וועלכע נעהמען אנטייל אין די אינטערנאציאנאלע שווער-אטלעטישע קאנקורסען האבען אבגעהאלטען א גלענצענדען נצחון.

עס האבען בעזיגט: וויינגארטען ערשטער פריז, דוטקעוויטש, ווינניקאמיען, לאנגע און מינץ צווייטע פריזען.

טעלעגראמען.

בערד פליהט ווייטער.

פאריז, 3. (אטע) בערד האט בדעה אין דער נאהענטסטער צוקונפט צו אונטערנעהמען א פליה-רייזע צום דרום-פאל.

אין דער דאזיגער עקספעדיציע וועלען אנטיילנעהמען 2 עראפלאנען, פון וועלכע דער ערשטער וועט האבען 3 מאטארען.

די עקספעדיציע וועט זיך ארויסלאזען אין דער ריכטונג צום דרום-פאל פון ניי-זעעלאנד.

דייטשלאנד—ליטע.

קאוונא, 3 (אט״ע). דעם 5. ד. ח. וועלען צווישען ליטע און דייטשלאנד פארקומען אונטערהאנדלונגען מכח א האנדעלס-טראקטאט.

D[r] PRYBULSKI

זאוואדזקא 1, טעלעפאן 25-38

אינגעווייד און האר - הויט - קראנקהייטען

נערווען-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 פרויען: פון 4—5 נאכם.

אזוי לערנט מען שכל!

א קלאָרע תשובה דעם פּוילישען אנטיסעמיטיזם איז פראַנקרייך.

אין פראַנקרייך דערשיינען צוויי פּוילישע אַנטיסעמיטישע ציַיטונגען: „וויאַרוס פּאָלסקי" אין ליל און „נאַראָדאָוויעץ" אין לענס. די ציַיטונגען פיהרען אַ גרויסע יודען-פיַינדליכע העצע און דאָס האָט בעוואויגען דעם סאָציאַליסטישען דעפּ. ערוואַרד אַנצושריַיבען אין אַ פּאַ-דע-קאַלער ציַיטונג אַן אַרטיקעל אונטער׳ן קעפּעל: צוויי ווערטער צום „וויאַרוס פּאָלסקי" און „נאַראָדאָוויעץ".

דער דעפּוטאַט שריַיבט: „צוויי ציַיטונגען אין דער פּוילישער שפּראַך — „וויאַרוס פּאָלסקי" געדרוקט אין ליל און „נאַראָדאָוויעץ" געדרוקט אין לענס — גיבען זיך אָפּ זינט אַ געוויסער ציַיט מיט אַ פערפאָלגונגס-ווערטען קאַמף געגען יודען, און זיי גיבען זיך דערביַי אָן שום ספק נישט אָפּ קיין דין וחשבון ווענען די פאָלגען, וואָס אַזאַ מין קאַמף קאָן האָבען.

אַז די רעדאַקטאָרען פון די ביידע ציַיטונגען האָבען נישט ליב קיין יודען, איז דאָס זייער זאַך, מיר האָבען נישט צו זיי דערפאַר קיין פּרעטענזיעס, מיר ווילען זיי נישט אָנוואַרפען די פליכט פון טראָגען אין זיך סענטימענטען פאַר דער יודישער רעליגיע. מיר ווילען אָבער זיי זאָגען, אַז מיר וועלען נישט דולדען אָן אַ געהעריגען פּראָטעסט זייערע נישט בעהאַלטענע אויפרופען צו פּאָגראָמען.

מיר האָבען דאָ אין פראַנקרייך אויפגענומען ווי ברידער אַלע אויסלענדער, וועלכע זענען געקומען זוכען די חיונה, וועלכע זיי האָבען נישט געפונען אין פאָטערלאַנד מיר זאָגען בריים זיי צו געבען די זעלבע רעכט וואָס עס האָבען אונזערע בירגער — אָבער מיט׳ן בעדינג, נאַטירליך, אַז זיי זאָלען אויף זיך נעהמען די זעלבע פליכטען.

צי דאַרפען מיר נאָך דערצו צוגעבען אַז די, וועלכע טוען דאָס, האָבען אַן אייגענאַרטיגען בעגריף וועגען דער גאַסטפריַינדליכקייט, פון וועלכער זיי בענוצען? ווער האָט זיי געגעבען אַ דערציהונג?

וואָס וואָלטען זיי, למשל, געזאָגט, ווען אַ מענש, וועלכער איז אַריַינגעלאָזט געוואָרען צו זיי אין הויז, און וועלכער איז דערנאָך באַפאַלען די מענשען, וועלכע האָבען זיך דאָרט געפונען מיט דעם זעלבען רעכט וואָס ער?

ס׳איז זיכער, אַז זיי וואָלטען געזאָגט, אַז דער מענש דערלויבט זיך צופיל און אַז איהם פעהלט לחלוטין די נויטווענדיגע געזעלשאַפטליכע אומגאַנגס-פאָרמען. און זיי וואָלטען געהאַט רעכט.

אָבער צי מיינען די שריַיבער פון די פּוילישע ציַיטונגען, אַז זייער האַנדלונג איז נישט די זעלבע?

צי שטעלען זיי זיך פאָר, אַז זיי זענען דאָ פּריווילעגירטע, און די יודען בלויז טאָלערירטע?

און באמת, זאָל זיין דערלויבט זיי צו זאָגען, אַז מיר זענען דאָ, ניט אין רומעניע, נישט אין אַן אַנדער לאַנד, וואו ס׳בליהען פּאָגראָמען.

דאָ האָבען אַלע ראַסען און אַלע רעליגיעס די זעלבע רעכט. קיינער געניסט דאָ נישט פון וועלכע ס׳איז פּריווילעגיעס, און אויב ס׳געפינען זיך צווישען די אויסלענדער אַזעלכע, וועלכע פאַרגוואַלדיגען דאָס רעכט, איז דער צו פאַראַן די טריבונאַלישע מאַכט, וועלכע דאַרף שטיין אויף דער וואַך. קיין שום אַנדער מאַכט, און נאָך ווייניגער די רעדאַקטאָרען פון „וויאַרוס פּאָלסקי" און נאַראָדאָוויעץ", האָט נישט דאָס רעכט דערויף.

מיר האָפען, אַז די הערען וועלען גוט געדענקען וואָס מיר האָבען זיי געזאָגט, זיי וועלען אומבעדינגט אויפהערען אַנצופאַלען אויף מענשען, וועגען וועלכע מען קאָן לכל הפחות זאָגען, אַז זיי האָבען אין אונזערע אויגען אַ סך מעהר ווערט ווי די דערמאָנטע הערען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „ניַיעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „ניַיעם פאָלקסבלאַט"

בעת דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריַינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 4. יולי 1927.

5700. אַ לעזער פון רזשגאָווסקאָ.

איהר קאָנט די וואוינונג איבערגעבען אייער ברודער. קיין עקסמיסיע דראָהט אייך נישט, בכדי אָבער אויסצומיידען אומאַנגענעמליכקייטען, ראָטען מיר אייך זיך צו ווענדען אין ראַזיעמטשי אָדער אין געריכט מיט אַ בקשה, אַז מען זאָל אייך ערלויבען אָפּ-צושרעטען אייער וואוינונג דעם ברודער אָהן דער הסכמה פון הויזווירט.

5701. מש—סקי.

די גילטיגקייט פון אַ מלחמה׳דיגע נישט פּראָטעסטירטע וועקסלען איז פאַרלענגערט געוואָרען אויף ווייטערדיגע 6 חדשים ד. ה. ביז׳ן 1 יאַנואַר 1928

5702. אַ לעזער פון פּיעטר. 24.

נישט וויכטיג וויפיל דער זעלבער שיקט אייך צו און צו איהר נעמט אָפּ דאָס צוגעשיקטע געלד אָדער נישט. וויכטיג איז נאָר, צו איהר האָט זיך ביים אַריַינציען אויסגערעדט, אַז יעדער דאַרף אייך צאָהלען אַ בעשטימטע חודש לעכע, בעזונדערע קוואַרטאַלדיגע סומע אָדער אַ געוויסען טייל פון דער אַלגעמיינער טומע דירה-געלד, אָדער איהר האָט איהם אָפּגעטרעטען אַ טייל פון וואוינונג אויף אַ געוויסע ציַיט צוליב רחמנות אָדער אַנדערער נישט מאַטעריעלער מאָטיוו.

וויבאַלד ס׳איז צווישען אייך געווען אַן׳אומאָוואַ נייַמו איז ער אַ סובלאָקאַטאָר און מעגליך איז אויף איהם חל דער דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ אין צווייטען פאַל קאָנט איהר אָהן אַ ספק אויף איהם בעקומען אַן׳עקסמיסיע.

5703. בן ציון ז—סקי.

ווענען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פּערזענליך פאַרשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די ציַיטונג.

5704. ש. שוו.

די פּ. ק. או. פון בזשעזשינער קרייז האָט זיך געפונען אין טאָמאַשאָוו איצט איז זי צוגעטיילט געוואָרען צו דער לאָדזער פּ. ק. או. פּאָוויאַט.

5705. ש—ק פון אַלעקסאַנדער נאָס.

מען דאַרף רעכענען אין דער צוואה האָבען באַמערקט, אַז דער טעסטאַטאָר איז געווען פּסיכיש געזונד. האָט דער פאַר-אינטערעסירטער יורש דאָס רעכט צו קוועסטיאָנירען פאַנדעסטאַווען די גילטיגקייט פון דער צוואה, קוים איז ער בכולת צו בעווייזען אויף סאַרע אופן ס׳זאָל נישט זיין אפילו דורך עדות, אַז דער פאַרשטאָרבענער איז אין מאָמענט פון צוזאַמענשטעלען דעם טעסטאַמענט געווען גייסטיג נישט נאָרמאַל.

5706. יעקב ליבמאַן.

ס׳איז ווענדיג, וואָס דער הויז-ווירט וויל דעם סובלאָקאַטאָר אַנערקענען אַלס לאָקאַטאָר, ס׳מוז דעריוף איהר זיין די הסכמה מבדן לאָקאַטאָר, אויב דער לאָקאַטאָר איז דאָגעגען קאָן ער דעם סובלאָקאַטאָר אייַנקלאָגען אין געריכט פאַר דירה-געלד, געזעצליך נישט רעכענענדיג זיך דערמיט, וואָס ער האָט שוין בעצאָהלט דירעקט דעם ווירט פאַר׳ן בעטרעפענדען קוואַרטאַל. קיין ספּעציעלע רעזיגנאַציע וואָרנונגען דאַרף דער לאָקאַטאָר קיינעם נישט צושיקען.

5707 ב. ב—ך.

די פראַגע וועגען רעגולירען די חובות פון די געוועזענע רוסישע פּלוכה׳שע שטאָר און ליי קאַסעס איז דערוויַיל נאָך נישט אַקטועל און ממילא איז דאָס לאָזען רעגיסטרירען פון די דאָזיגע ביכלעך אויך נאָך פריהציַיטיג.

5708 אברהם מ—ן.

הנם אוי׳ן קוויט געפינט זיך נישט קיין סטעמפּעל מאַרקע זענען די אונטערגעשריבענע בעדינגונגען פאַרפליכטענד פאַר ביידע צדדים—בעפאַר איהר וועלט אויסנוצען דעם אָפּמאַך אויף אַ געריכטליכען וועג, מוזט איהר דערלאַנגען איהם אין אורזש. סקאַרבאָווע צו סטעמפּלען. די שטראָף איז אָפּהענגיג פון דער סומע.

רעיעל
ביליג!

די ניַיעסטע פּערפומען

קרעמען, טואַלעט-זייפען, קאָלנישע בלומען-וואַסער, פּודער הויבינאַן, קאָטי און אַנדערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען עמפּפעהלט

Perfumerja DRUKIER
Zawadzka 11

פאַר אַנגראָסיסטען—ראַבאַט!
בעמערקונג: פּודער קאָטי און הויביגאַן אויף געוויכט

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען און הארץ-קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמיטאָג און פון 4—5 מער דעמשניצע „וואָלקאַ".

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 11-82
ספּעציאַליסט פאַר הויט, וועגערישע און אין נערוועזע קראַנקהייטען
איז צוריקגעקומען.
מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האַר-אויספאַלען)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

די, וועלכע אזעוו האט פאַראַטען.

בעאַרבייט פאַר׳ן „ניַיעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

(100

אויפ׳ן ראַפּאָרט האָט שעפּעקאַ אָנגעשריבען אַ רעזאָלוציע „סאָגלאַסיען" (מסכים), און ס׳איז באַלד אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פאַראָרדנונג וועגען אויסצאָהלען אזעוו׳ן די געשטימטע סומע.

עס איז נאָך פערבליבען מודיע צו זיין אזעוו׳ן וועגען דעם, אַז ער איז אָנגענומען אַלס אַגענט פון פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט. צו אזעוו׳ן איז אַוועקגעשיקט געוואָרען פאָלגענדע בריף:

„מילאָסטיוויַ גאָסודאַר.

„אייער פּראָגראַם און אייערע בעדינגונגען נעמען מיר אָן. איך לעג אויך ביי אַ דאָקומענט, וועלכער וועט פאַר אייך בעשטעטיגען, מיט וועמען איהר האָט צו טון (עס האַנדעלט זיך דאָ וועגען דעם שטיקעל פון אזעוו׳ס ערשטען בריף צום פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט, ל. ב.) פון 1-טען יוני אָן וועט איהר בעקומען צו 50 רובעל אַ חודש אין די טערמינען און לויט׳ן אַדרעס, וועלכען איהר וועט אָנוויַיזען. דאָס געלד וועט מען אייך איבערשיקען אין טשעקען אויף איינער פון די באַנק אין קאַרלסרוהע, אויפ׳ן נאָמען, וועלכען איהר וועט אָנוויַיזען, נאָר איך דענק, אַז בעסער וועט זיין אויף אייער ריכטיגען נאָמען. בנוגע די אינפאָרמאַציעס, וואָס איהר וועט צושטעלען, זענען מיר מסכים אויפ׳ן פּראָגראַם, וועלכען איהר האָט פאָרגעלעגט אין אייער בריף פון 15-טען מאַי, צוגעבענדיג אַ חוץ די ידיעות וועגען די באַציהונגען פון דעם קרייז מיט רוסלאַנד, אויך ידיעות וועגען באַציהונגען מיט דער שוויַיץ און מיט דייטשלאַנד. בנוגע דער איכות פון די ידיעות דאַרף איך אייך אויפקלערען אונזערע פאָדערונגען: קיין פאָלגערעדעריי און קיין פאַנטאַסטישע חקירות פאָדערט זיך נישט. מיר שעצען נאָר פאַקטישע ידיעות, ביי וועלכע עס זאָלען ווי ווייט מעגליך גענוי אָנגעגעבען ווערען נעמען, אַדרעסען אָדער אַזעלכע זאַכען, וועלכע קענען דינען אַלס מאַטעריאַל פאַר אויספאָרשונג. דאָס אינערליכע לעבען פון דעם קרייז און נייע רעוואָלוציאָנערע שטרעמונגען, פאַר שטעהט זיך, אינטערעסירען אונז, אָבער טאָג-טעגליכע קליינינ-קייטען קאָנען אַרויסגעלאָזט ווערען. עס איז נויטיג די זיכער-קייט, אַז די ידיעות זענען גענויע און אַ געוויסע פּעריאָדיש-קייט אין דעם צושטעלען די ידיעות, כדי נישט צו פערלירען דעם פאָדעם. אויב עס זענען נישטאָ קיין שום אינטערעסאַנטע ידיעות, וועלען מיר זיך בעגנוגענען בלויז מיט איין וואָרט, אַז קיין שום נייעס איז נישט פאַרהאַן, אָבער פאַר אונז איז וויכטיג דאָס דאָזיגע וואָרט צו בעקומען, כדי צו בעשטעטיגען, אַז אונזערע באַציהונגען זענען נישט איבערגעריסען. פאַר׳ן אָנהויב רעכענט אויס דעם צוזאַמענשטעל פון דעם קרייז מיט קורצע ביאָגראַפישע ידיעות וועגען יעדען מיטגליד, אויך די אַדרעסען און פאַרבינדונגען, וועלכע זענען אייך בעקאַנט, און דער כאַראַקטער פון די פאַרבינדונגען. יעטוועדע גוזמאות און נישט בעגרינדעטע אויספיהרונגען דאַרף מען אונבעדינגט אויסמיידען. פון אונזער זייט קאָנט איהר זיין זיכער, אַז קיין שום נישט-פאַרזיכטיגע האַנדלונגען וועלען נישט וואַרפען אויף אייך קיין שאָטען. איך דענק, אַז איך וועל קיין טעות נישט האָבען, אויב כ׳וועל אייך אָנרופען, ה׳ אזעוו, מיט אייער נאָמען, און איך בעט מיר מודיע צו זיין, צי איך דאַרף אייך שריַיבען לויט דעם אָנגעוויזענעם אַדרעס, אָדער לויט אַן׳אַנדערען.

ברִיף אַדרעסיַרט צו מיר: סאַנקט-פּעטערבורג, הויפּט-פּאָסטאַמט, פּאָסט רעסטאַנט, צו ניקאָלאַי פּיעטראָוויטש וויַנאָגראַדאָוו.

(—) ג. וויַנאָגראַדאָוו.

אויף דעם בריף איז אַנגעקומען אַן ענטפער פון אזעוו׳ן.

„מילאָסטיוויַ גאָסודאַר ניקאָלאַי פּיעטראָוויטש.

אייער בריף פון 31 מאַי ד. י. האָב איך דערהאַלטען און דעם אינהאַלט האָב איך גענומען צו קענטעניש. ידיעות וועל איך ווי ווייט מעגליך צושטעלען גענויע און פאַקטישע, וואָס האָבען אַ שייכות צו די באַציהונגען צווישען פערשידענע גרופּען סיי אין רוסלאַנד, סיי אין מערב-אייראָפּע — און פּעריאָדישע. געלד בעט איך מיר אַרויסשיקען דעם 15 טען יעדען חודש אויפ׳ן אַדרעס: יע. אזעוו, נומער 30.IV. דאָס איז דער אַדרעס פאַר בריף און פאַר טשעקען. אַ באַנק אין קאַרלסרוהע קאָן זיין וועלכע ס׳איז, נאָר אויב ס׳איז מעגליך — נישט קיין באַנק-קאַנטאָר, וויַיל אַהין קומען אָפּט רוסען. דאָסמאָל וועל איך זיך בעגנוגענען מיט דער ביטע צו זיין וואָס פאָרזיכטיגער ביי די באַציהונגען מיט מיר, וויַיל, ווי כ׳האָב שוין געשריבען, קאָן דאָס ברענגען שאָדען דער זאַך. איך ווייס נישט אויף וויפיל ס׳זענען אמת די ידיעות, וואָס זענען צו מיר דערגאַנגען אַז דער היגער קאָנסול זאָל אויף אַן׳אָנפראַגע פון דער שטוטגאַרטער געזאַנדשאַפט וועגען די היגע סטודענטען אויך זייער לעבען האָבען געענטפערט, אַז ער ווייסט נישט און אַז דאָס קעהר זיך מיט איהם נישט אָן. ער וויל זיך נישט פערנעהמען מיט די אינפאָרמאַציעס, וועלכע געהען פון דאַנען צום פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט. דאָס זענען אַלץ נישט בעגרינדעטע ידיעות, וועלכע שטיצען זיך נאָר אויף געשפּרעכען. פון ראַסטאָוו/דאָן האָט הער פרידמאַן (מסתם) מיטגעטיילט, אַז דאָרט אין ראַסטאָוו זענען פאָרגעקומען רעוויזיעס צוליב ידיעות, וועלכע זענען וואַרשיַינליך אָנגעקומען פון קאַרלסרוהע; פרידמאַן האָט צוגעזאָגט די זאַך גענויער אויסצופאָרשען. מיטגעטיילט האָט ער דאָס דעם מיטגליד פון קרייז מייעראָוויטש׳ן. כדי נישט צו דערלאָזען, אַז אַחער זאָלען אָנקומען גענויערע ידיעות, אויב פרידמאַן וועט אַזעלכע בעקומען, ראָט איך אויף וויפיל ס׳איז מעגליך, איבערצוקוקען די בריף, וואָס ווערען אַדרעסירט קיין קאַרלסרוהע אויף די נעמען פון עמיצען פון די קרייז-מיטגלידער: מייעראָוויטש, סאַמאָילאָוויטש, פּעטערס, ראָזענצוויַיג, גאָלדשטיין (וועגען איהם האָט איהר נישט קיין ידיעות, ער האָט געענדיגט, וואוינט דאָ), באַראַנאָוו, יוגעלעוויטש; אפשר וועלען זיין ידיעות וועגען מיר—זאָלט איהר נישט דורכלאָזען. צום צווייטען מאָל וועל איך צוגרייטען קורצע כאַראַקטעריסטיקעס פון די מיטגלידער פונ׳ם קרייז, לויט אייער פערלאַנג.

יע. אזעוו.

(פאָרטזעצונג קומט).

אַ לעבעדיגער אוצר אין ווילנא

אַ געשריי אינמיטען נאַכט. — אַ מעשה מיט אַ חתן אַ בעלן אויפ'ן אוצר.—מיט וואָס די געשיכטע האָט זיך פאַרענדיגט.

הגלב 1 בײַנאַכט, ווען דאָס רוב דאַמשניקעס און אײַנוואוינער פון דער גאַסעל זלאַטי ראַג אויף אַנטאַקאָל זע־נען שוין געשלאָפען, אין דרויסען האָט געדונערט און גערעגענט, האָט זיך פלוצלונג דערהערט פון גאַס אַ פאַר־צווייפעלטער יאָמערליכער געשריי פון אַ פרוי — „ראַטעוועט, בערויבט גע־הרג'עט".

עטליכע דרייסטע דאַטשניקעס זענען אַרויסגעלאָפען אין דער נאַכט־פינסטערניש און האָבען געפונען אין אַ קאַנאַווקע זיך אַנגעשטויסען אויף אַ קרעכצענדער ליגענדער פרוי אין אַ טייך בלוט.

כ'איז באַלד אַליאַרמירט געוואָרען פאָליציי, וועלכע האָט די שווער־פער־וואונדעטע פרוי אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד אַוועקגעפיהרט אין 3 טען פאָלי־ציי פּאָסטערונעק, וואו ס'איז צו איהר אַרויסגערופען געוואָרען די גיכע הילף, וועלכע האָט זי אַנגעמינטערט.

די פרוי האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר אײַנע סאָלאָמעאַ נײַלבונט (פּאַראַגאָוויש) 40 יאָהר אַלט, געשטאַנען איז מיט איהר אָט וואָס:

סאָלאָמעאַ נײַלבונט האָט געהאַט אַ קניפעל אָנגעשפּאַרט געלד, וועלכען זי פלעגט תמיד אַרומטראָגען מיט זיך אײַנ־געניהט אין זעקלעך. אויף דער לינקער פוס איבער'ן קניה אין אַ סומע פון 3000 גילדען, אַ צווייטען זעקעל אויף דער רעכטער פוס אין אַ סומע פון 90 רובל אין גאָלד און אַ דריטען זעקעל אין אַרבעל פון דער רעכטער האַנד אין אַ סומע פון 500 גילדען.

ווייזט אויס, אַז וועגען דאָזיגען לע־בעדיגען אוצר האָט זיך דערוואוסט איינער טמעאַנמשיק פון ניי ווילייקע אין היות די פרוי איז געווען נאָך אַ מיידעל האָט ער זיך אין איהר כלומרשט פערליבט, האָט אָנגעהויבען צו איהר אַרייננקומען און צוגעזאָגט מיט איהר חתונה צו האָבען.

בײַנאַכט האָט זיך דאָס פערל'כטע פּאָרעל בעקוויטט אויפ'ן פּיאַטער־מאַרק ביגעל און זענען אַוועק שפּאַצירען אויף אַנטאָקאָל. דער „חתן" האָט זי געשלעפּט אַלץ ווייטער און ווייטער אין וואַלד, ביז זיי זענען אַרויף אויף אַ באַרג נעבען דעם געסעל זלאַטי ראַג. ער האָט זי געפּרובט ווייטער שלעפּען אין וואַלד, זי האָט אָבער מעהר נישט געוואָלט גיין. ער האָט דאַן פלוצלונג אויסגעהויבען אַ שווערען שטיין און מיט'ן שטיין געזעצט דערלאַנגען איהר איבער'ן קאָפּ. נאָכדעם האָט ער זיך אויף איהר געוואָרפען און אָנגעהויבען זי צו שטיקען. רעכענדיג, אַז זי איז שוין כמעט טויט האָט ער צוגענומען בײַ איהר איהר גאַנצען אוצר און דעם קאָרפּער אַראָפּגעקײַקעלט פון באַרג אין קאַנאַווקע און בורח געוואָרען. פון רעגען איז די פרוי געקומען צו זיך און האָט אָנגעהויבען צו שרייען נאָך הילף.

דער צושטאַנד פון דער פערוואונדעטער איז זעהר אַ שווערער.

אַ סענסאַציאָנעלער ירושה־פּראָצעס.

(ענדע פון 3־טע זייט).

פאַרשריבען און מען האָט ערוואַרט אויף סוף 1914 די לאַנדראַנער בעווילי־גונג אויסצוצאָהלען די ריזיגע ירושה. אין אָבער אין יענעם יאָהר אויסגע־בראָכען די וועלט־מלחמה און דער גאַנ־צער ענין האָט געמוזט אָבגעלייגט ווער־רען. אין דער צווישענצייט זענען וויכ־טיגע קרובים און יורשים געשטאָרבען, איבערלאָזענדיג היבש פיל קינדער און היינט איז געוואַקסען די צאָהל פון די בארעכטיגטע יורשים מ'צד ביידע ברי־דער מרדכי און גבריאל אויף אַ גאַנ־צער געמיינדע פון 251 נפשות. דער רוב לעבט אין בודאַפּעשט, דער קלע־נערער טייל אין רומעניען. אָבער אויך די ירושה איז דערווייל דורך פּראָ־צענט און ריבית דריבית געוואַקסען אויף 20 מיליאָן פונט. בערך און ס'וועט נאָך אַלץ זיין גענוג צו פערטיילען פאַר יע־דען יורש אַנ'ערך פון אַ האַלבען מיל־יאָן דאָלאַר.

אין די לעצטע יאָהרען האָט אַ גאַנצע מחנה פון אַדוואָקאַטען אויפגענומען אויפסניי דעם משפּט מיט די קאָמפּע־טענטע ענגלישע אמטען. די פּעטיציע ל קיים האָט זיך שוין דערוואוסט אויך בענוואירע פרטים. מען מוז נאָר וואַר־טען, ביז עס וועט במל ווערען דאָס ענגלישע געזעץ וועגען קאָנפיסקירען פערמעגען פון פריהער פיינדליכע ביר־גער. דאָס איז אַ קריגס־געזעץ און פאַר קלענערע סכומים איז עס שוין אָפּגע־שאַפט, פאַר גרויסע געלדער נאָך נישט. מען האָפט, אַז עס וועט שוין נישט לאַנג געדויערן ווען די באַנק פון ענג־לאַנד מוזען עפענען איהרע ריזיגע גע־פּאַנצערטע אונטערערדישע אוצרות און אויסצאָהלען העכער הונדערט מיליאָן דאָלאַר פאַר 251 אויסלענדישע יודען אין אונגאַרן און רומעניען.

אויך דער ענגלישער פינאַנץ מיניס־טער וועט קריגען דערפון אַ היבשע מטבע אלס ירושה־שטייער. נאָר ער וועט זיך מתמא ווענינער פרעהען ווי די 50 יודישע יורשים־פאַמיליעס, וועלכע האָ־בען נאָך מורא און גלויבען נאָך אַלץ נישט ביז זיי וועלען זעהען מזומן אין האַנד. אָבער די אַדוואָקאַטען וועל־כע דערפון אויך קריגען אַ מנה יפה, האַלטען עס פאַר זיכער און געבען שוין איבעראַרמאַציעס פאַר די ציטונגען.

י. ע־ז.

פּראָ־פּאַלעסטינא קאָמיטעט אין אונגאַרן.

בודאַפּעשט. (י.ט.א.) אונטערן פאָרזיץ פון האָפראַט קאַרל ביראָקס, איז פאָרגעקומען די קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון פּראָ־פּאַלעסטינא קאָמיטעט פון די אונגאַרישע יודען.

אַלס פאָרזיצער פון ארץ־ישראל אויפ־בוי־פאָנד איז אויסגעוועהלט געוואָרען דער אָבער־רעגירונגס־ראַט אַלעקסאַנדער פליסיג. אין נאָמען פון דער לאַנדעסנער צענטראַלע האָט דעם נייעם קאָמיטעט בעגריסט ד"ר פרידמאַן.

נאָכדעם האָט געהאַלטען אַ לענגערע רעדע ה' פליסיג, וועלכער האָט גע־זאָגט, אַז דאָס אונגאַרישע יודענטום וואָס האָט זיך אַזוי גליקליך צונויפגע־גאָסען מיט דער קולטור און ענטוויק־לונג פון זיין פאָטערלאַנד שטייענדעט מיט גרויס וועהטאָג די גרויסע עולה, וואָס איז געטון געוואָרען אונגאַרן דורכ'ן טריאַקטאַט אין טריאַנאָן. דאָס היילען די וואונדען פון פאָטערלאַנד איז די ערשטע אויפגאַבע פון אונגאַ־רישען יודענטום. די דאָזיגע פיינליכע לאַגע האָט נישט ערלויבט די אונגאַרי־שע יודען צוזאַמענאַרבייטען מיט זייע־רע אויסלענדישע ברידער ביים פער־ווירקליכען די גרויסע און איידעלע אויפגאַבען פון יודענטום. איצט ווערען אָנגעקינפּט אַלץ נאָהענטערע בעציהונ־גען און די אונגאַרישע יודען ווערען אַקטיווער אויף דעם געביט, זיי וועלען אָבער, — האָט געזאָגט ה' פליסיג, — נישט אויסמיידען קיין איין מעגליכ־קייט, כדי אויפ'ן אַלוועלטליכען פאָרום צו פּראָטעסטירען נעגען דעם געוואַלד־טאַט פון טריאַנאָן.

נאָכדעם האָט דער רעפערענט אָנגע־צייכענט די אויפגאַבען פון קרן־היסוד און האָט אויפגעפאָדערט די אונגאַרישע יודען צו אַ ברייטער אונטערשטיצונג פון ארץ־ישראל אויפבוי.

נייער סיסטעם אין ציוניזם.

זשאַבאָטינסקי וועגען די לאָזונגען פון 15. ציוניסטישען קאָנגרעס.

וויען, (יט"א) וולאַדימיר זשאַבאָ־טינסקי, וועלכער האָט לעצטענס גע־ווילט אין וויען האָט געהאַלטען אַ פּאָרטראַג וועגען דער לאַגע אין ארץ ישראל און וועגען דער נויטווענדיגקייט פון אַ נייעם סיסטעם אין ציוניזם.

זשאַבאָטינסקי האָט ענטוויקעלט דאָס רעוויזיאָניסטישע פּראָגראַם און ער־קלערט, אַז די לאָזונגען פון 15־טען ציוניסטישען קאָנגרעס דאַרף זיין השפּעה אויף דער מאַנדאַטען־מאַכט און אויף דער פּאַלעסטינא־רעגירונג, זיי זאָלען עפענען פּאַלעסטינא פאַר אַ יודישער מאַסען־אימיגראַציע. דער שליסעל צו דער יודישער מאַסען־קאָלאָניזאַציע ליגט אין די הענד פון רער פּאַלעסטינא־רעגירונג, וועלכע קאָן זי רעגולירען דורך אַ פּאָסיטיווער ווירטשאַפט־פּאָליטי־שער געזעצגעבונג. דעמאָלט וועלען די אָנגעשטרענגונגען פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע צוזאַמען מיט אַ פערבע־סערונג פון די פעהלער אין דער ארץ־ישראל־אַרבייט ברענגען גרויסע רעזול־טאַטען.

צוליב אַ שווערען קראַנקהייטס־פאַל אין זשאַבאָטינסקיס פאַמיליע אין פּאַריז, האָט זשאַבאָטינסקי פּלעגראַפיש אָפּגע־רופען זיין פּראָפּאַגאַנדע־טורנע אין פּוילען און רומעניען אָבפאָהרענדיג תיכף צוריק קיין פּאַריז.

פערענדיגט דער שטרייק אין „נור".

ירושלים, 3. (י.ט.א. טעלעגראַ־פיש). דער שטרייק אין דער שוועבעל־פאַבריק „נור", וואָס האָט געדויערט איבער אַ האַלב יאָהר איז פערענדיגט געוואָרען אַ דאַנק דער פערמיטלונג פון דער „הסתדרות העובדים".

די הויפּט־פאָדערונגען פון די אַרביי־טער זענען נאָכגעגעבען געוואָרען און זיי זענען צוגעטרעטען צו דער אַר־בייט.

אין ענגלישע קעניגליכע פּאַלאַץ.

פּיליכאָווסקי'ס בילד „די ערעפענונג פון העברעאישען אוניווערזיטעט".

לאָנדאָן, (י.ט.א.) דאָס בעקאַנטע בילד פון לעמאַלער פּיליכאָווסקי „די ערעפענונג פון העברעאישען אוניווער־זיטעט אין ירושלים דורך לאָרד באַל־פור", איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין קאָראָנאַציע־זאַל פון בוקינגעם פּאַ־לאַץ, כדי די קעניגליכע פאַמיליע זאָל קענען זעהן דאָס בילד.

דער קעניג און די גאַנצע משפחה האָט זיך מיט גרויס אָנערקענונג אויסגעדריקט וועגען בילד.

פּיליכאָווסקי'ס בילד וועט אַ געוויסע צייט אַרויסגעשטעלט ווערען אין דער ווייטשאַפּעלער קונסט־גאַלעריע.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(ראָמאַן).

(55

די לעצטע ווערטער האָט יהודית אַרויסגערעדט מיט ברע־נענדיגע אויגען.

— יהודית! יהודית, וואָס רעדסטו?

— קום שלאָפען — האָט זי געזאָגט — איך דאַרף זיך אויס־שלאָפען און אויסרוהען, ווייל איך זעה פאָר, אַז מאָרגען וועל איך האָבען זעהר אַ שווערען טאָג דורכצומאַכען.

זיי האָבען זיך אַוועקגעלעגט אין בעט, און שנעל אײַנגע־שלאָפען.

דעם צווייטען טאָג האָט יהודית פערבראַכט ביי פּערלען, און ערשט אין אָוונט איז זי אַוועק אויף אַ צוזאַמענטרעפעניש מיט דרייוויצ'ן.

— איך בין שוין פריי! — האָט זי צו איהם געזאָגט — איך האָב פערלאָזען די פרוי לוריע.

קאַרל האָט זי פערוואונדערט אָנגעקוקט.

איך האָב ביי איהר לענגער נישט געקאָנט פערבלייבען. זי ווייסט, אַז מיר טרעפען זיך אַלע טאָג, און האָט צו מיר פּורא'דיגע טענות, נישט דערפאַר, ווייל זי האָט עפּעס געגען איך, נאָר ווייל זי האָט רחמנות אויף קורט'ן, וועלכען זי קען נאָך פון קינדווייז אָן, און האָט איהם ליב, ווי אַן אייגען קינד.

— וואָס זשע וועט מיט אייך ווערען?

— וואָס גאָט וועט געבען!

— פריילין אידאַ! האָט ער אָנגעהויבען נעריהרט, פּיהלענ־דיג, אַז דער דאָזיגער מאָמענט קאָן זיין אַ דעצידירענדער — מיר קאָנען נאָך איצט נישט חתונה האָבען... אָבער ווי־נאָר די מלחמה וועט זיך ענדיגען, וועט איהר דאָך אוראי מסכים זיין צו ווערען מיין ווייב?

— גוט! — האָט זי געענטפערט מיט אַ פערשטיקטער שטימע.

— אַלזאָ מיין איך, אַז איהר קאָנט זיך דרייסט אַריבערצי־הען אין מיין הויז, ווען די לוריעס האָבען אייך אָפּגעזאָגט צו האַלטען ביי זיך...

— וואָזאַהין, זאָגט איהר?

— צו מיר... אין פאַבריק.

יהודית האָט אַ ציטער געטון פאַר עקעל, אָבער קאַרל האָט דעם ציטער גאָר אַנדערש אויסגעטייטש.

— אַ, פריילין אידאַ, איהר מעגט זיכער זיין, אַז איך וועל אייך אַרומרינגלען מיט דער נעהאָריגער זאָרגזאַמקייט. איהר וועט וואוינען אין מיין שטוב נישט אַלס „קאָמפּאַניאָנקע", ווייל איהר זענט דאָך עס נישט, און נישט אַלס דינסטמיידעל, ווייל דעראויף וואָלט איך נישט מסכים געווען, נאָר אַלס מיין כלה, מיין צו־קינפטיגע פרוי, און איבעריגענס — אויך אַלס קאָמפּאַניאָנקע פאַר מיין מוהמען, וועלכע איז אַלט, און דאַרף האָבען מ'זאָל אויף איהר אָכטונג געבען... זאָגט מיר, פריילין אידאַ, אַז איהר גלויבט אין אויף דעם!. עס וועט זיין אַ גרויס גליק פאַר מיר דאָס, וואָס איך וועל אייך האָבען נעהענט לעבען זיך, און דאָס וואָס אין יעדען מאָמענט וועל איך אייך קאָנען זעהן, רעדען מיט אייך, אַטעמען מיט דערזעלבער לופט, וואָס איהר... און ליב האָבען אייך אַזוי, ווי איהר פערדינט עס מ'זאָל אייך ליב האָבען... לסוף — דערוואַרטען זיך אויף יענעם פּייערליכען טאָג, ווען איך וועל אייך קאָנען אָנרופען: „מיין פרוי!"

ער האָט זי אָנגענומען פאַר'ן האַנד און אַ לאַנגען קוש געטון.

— ענטפערט, אַז איהר געהט דעראויף איין, איך בעט אייך!..

— איך בין מסכים!

— אויב אַזוי וועט היינט נאָך אַלץ זיין גרייט אייך אויפ־צונעהמען! איהר האָט פערלוירען אייער משפּחה, איהר וועט אָבער געפינען אַן אַנדערע ביי מיר! ביי מיר וועט איהר זיין די בעל הבית'טע, די ערשטע אין הויז.

ער האָט זי בעוואָלט צוטוליען צו זיך. זי האָט זיך אָבער נעוועהרט. ער האָט זי דאַן בגוואַלד צוגעצויגען צו זיך, און מיט זיינע ליפּען געזוכט איהרע ליפּען...

זי האָט זיך מיט כח אַרויסגעריסען. ער איז ליידענשאַפט־ליך צוגעפאַלען צו איהרע קאַלטע ליפּען... זי האָט צוגעמאַכט די אויגען.

אַ קאַלטער שוידער, וואָס האָט אַדורכגענומען איהר גאַנ־צען וועזען, האָט אויך איהם אַדורכגעשוידערט. אין אַ געוויסען מאָמענט האָט זיך איהם אויסגעוויזען, אַז ער האַלט אין די אָרעמס אַ פרעכטיגע מאַרמאָרנע סטאַטוע.

ער האָט בעקוקט אויף איהר מיט פערוואונדערונג, און אין גע־זאַנק איז איהם דורכגעלאָפען אַן אייפערזיכטיגער געדאַנק.

— האָסט מיך נישט ליב, אידאַ! — האָט ער טרויעריג געזאָגט.

זי, ווידער, האָט אָנגעהויבען ביסלעכווייז צו זיך צו קומען, און געפינען דאָס גלייכגעוויכט; זי האָט זיך בעהערשט — זי טאָר זיך דאָך נישט פערראַטען.

פונקט ווי אַנומצעלט, ביים טויטען קערפּער פון לעווענטאַ־לען האָט קאַרל דרייוויץ אויסגערופען: „איך האָב געמיינט, אַז איך בין אַ שטאַרקערער", אַזוי האָט אויך איצט יהודית געהאַט צו זיך טענות:

— ס'פּראַי שוואַכע איך בין! איך וועל נאָך ברענגען דער־צו, אַז ער וועט זיך וועגען אַלץ אָנשטויסען!..

זי האָט זיך דעריבער אָנגענומען אַ כח, אַרויפגעצויגען אַ שמייכעל אויף די ליפּען, און דריקענדיג דרייוויצעס האַנד, האָט זי זיך בעמיהט איינצושטילען זיינע פערדאַכטען און ספקות.

— מען דאַרף האָבען מעהר צוטרוי צו מיר — האָט זי גע־זאָגט — און איהר פערלירט אַזוי לייכט דעם גלויבען אין מיר.

אַ בעגליקטער און אַנ'ענטציקטער, האָט קאַרל שנעל בע־קומען אַ פרעהליכע שטימונג. אַלע זיינע ספקות זענען פער־שוואונדען געוואָרען.

— איז... צום ווידערזעהן! — האָט ער זיך בע'שמחה'ט אָפּ־געריסען — אין אָוונט וועלען מיר זיך ווידער טרעפען! איך וועל אַליין נאָך אייך קומען!

קומענדיג צו פּערלען, האָט איהר יהודית תיכף מודיע געווען:

— הער נאָר, שוועסטערל! איך האָב מסכים געווען צו ווערען די קאָמפּאַניאָנקע פון קאַרל'ס מוהמען, און היינט אין אָוונט וועל איך זיך נאָך אַהין אַריבערציהען. פערלאָז מיך נישט... קום אָפּטער'ס צו מיר... האַלט אונטער מיין דרייסטקייט... ווייל... ווייל איך קאָן נאָך שטאַרבען פאַר שרעק און חרפּה...

— גוט, יהודית'ל, איך וועל אַלע טאָג צו דיר קומען.

און אָוונט איז געקומען קאַרל.

(פאָרטזעצונג קומט).

פ אדערס איבעראל
נאָר פאַטענטירטע
פעלד-בעטעז
בעדרונגען פון דער פאַבריק-מאַרקע
PALMA-PATENT
מאַך אַכטונג מיר נאָכמאַכערײַען.

אויך שטענדיק אויף לאַגער אַ גרויסער אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאַטראַצן, קינדער-וועגעלעך, שעזלאָנגען און געבעטענע מאַטראַצן.

ביליגסטע פרייזן: רעעלסטע באַהאַנדלונג ביליגסטע פרייזן!

לאָדז, פּאָלנאָצנא 24.

אַ גוט געלעגענהייט!
כ'פאָהר היינטיגע וואָך אויף אַ קורצע צייט קיין
וויען
געלעגענהייטליך נעהם איך אָן צו ערלעדיגען
זעמטליכע אויפגאַבען
אויף אָרט און צוריק. פאַר רעעלע און פּינקטליכע ערלעדיגונג הערט נאַראָנטירט. דער אַדרעס איז צו ערפאַהרען אין אדמ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט". 850

מאַסאַזש-און היילגימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט
פון דר. מעד. ב. שמירגעלד
צעגעלניאַנא 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פערקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פּאָדאַגרע, ארטריטיזם, שטוהל-פערשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען. באַהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם עבּדינקען די שולע, ווערט אויסגעגעבן אַ צייגניס.

עמפאַנג פון 3 ביז 5.

דאַמען מאַנטלען און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאַנסטאַנטינער 5
[illegible]

צו וואָס זאָלט איהר ליידען פּוג'ם שוויים פון די פיס?
פון וואָס די הויט קריכט אָב און עס מאַכען זיך ראַנעס, ווי אויך פון דעם שלעכטען ריח, וואָס קיין מענש קען נעבען איך נישט איינשטעהן, אַז בלויז פאַר אַ פאַר גראָשען קענט איהר דאָס אַלעס בעזייטיגען. פראַגט „ראָדיקאַל" —נוצענדיג דעם „ראָדיקאַל" ווערט איהר פערהיט אויך נלייכצייטיג דאָס לעדער פון פּלאַצען. צו בעקומען בײַם צייטונגס-פערקויפער וועלנאַראָוש, אַלט-שטאָט 1. אויך אַ גוט מיטעל צו וואַנצען גאַראַנטירט אויפ'ן גאַנצען זומער!

לעמשניצע
פון דאָקטוירים-ספעציאַליסטען
פון ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַגאַוואָהסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7^{1}/_{2}-6^{1}/_{2}$
ד"ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכטס-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאַראַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1
ד"ר יוספמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2-12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאָפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 $1-11^{1}/_{2}$
ד"ר מאַנטאַר	אינערליכע-קראַנקהייטען	2-1, 5 4
ד"ר וויינבערג	אינערע און לונגען-קר.	$7-5^{1}/_{2}$ 1-11
ד"ר שטופּעל	רענטגען	6-4 12-2
אַ.גראַדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7-3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2-9

צאָהן-פּאָגערזשילונג, בעלייכטונגען, אָפּעראַציעס, אַנאַליזען, אַ א. וו. בײַ דער לעמשניצע איז בעשאַפט געוואָרען
רענטגען-אינסטיטוט
מיט ... בעהאַנדלונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פער בעשטראַהלונג און דורכלײַכטונגען, קאָרפּ-לאָמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, סאָלוקס-לאַמפּ. אַ קורס פאַר שוואַכער. אַנאַליזען ... פון 4—5 נאָכמ. די לעמשניצע איז אויך אָפען זונטאָג. ... אויך די "שטאַט.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און ליכט-היילאַנשטאַלט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערסקאַ 11 טעל. 34-72.
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 אומטאָג און דער היים פון 5-6 נאָכ.

Dr med.
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 23
טעלעפאָן 40-26
ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. באַהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הויך-אַלפּען)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Dr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָז און האַרן-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 8—9 און אָוונט.

Dr. med.
Różaner
ספּעציעל-אַרצט פאַר וועגערישע, הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
באַהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 ביז 8 און אין זונטאָג.
נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק טעלעפאָן 28-98.
אַ ספּעציעל - אײַנגעאָרדנטער וואַרטע-זאַל פאַר דאַמען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24
[illegible]

ניישט 10.000 !.. ניישט 100.000 !..
נור מיליאָנען מענשען אויף דער וועלט בענוצען אין איצטיגען מאָמענט
COSMOPOLIS
אַ דאַנק זיינע זעלטענע אייגענשאַפטען, וועלכע פּלעגט און בעהאַלט די פרישקייט פון פּנים, הענד און קערפער.
קאָסמאָפּאָליס דאָס איז נישט קיין קרעם
קאָסמאָפּאָליס דאָס איז נישט קיין פּאַסטע צום גלייכס.
קאָסמאָפּאָליס איז אַ גאַנץ נייע און ביז אַהער נאָך נישט געוועזענע זאַך.
הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5
צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּאַרפומעריע-געשעפטען. פּרייז 2.50 זל. פאַר שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד פאַר פּוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פאָראויס 2.75 אָדער 3.25 אויף אַ נאָכנאַהמע. 883
היט זיך פאַר פעלשונגען!
פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג ווערען געזוכט.

וואַנט וועגען אייער געזונד!

די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" (מיט דער מאַרקע „Kogut") זענען ענטשפּרעכענד ביי מאָגען-קראַנקהייטען, קישקעס, אָבסטרוקציעס און גאַל-שטיינער.
„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"
זענען אַ מילד און נאַטירעל דורכרייניגונגס-מיטעל, וואָס פערלייכטערט די פונקציעס פון די פערדייאונגס-אָרגאַנען און ווירקען נעגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" ערוועקען אַן אַפּעטיט.
עס פערקויפען די אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעטשנעס אַ שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט-סקלאַד איז די אַפּטייק פון
A.Gąsecki Warszawa, ul. Leszno 41
-מיר שיקען אַרויס אַמוועניגסטען 2 שאַכטלען נאָכ'ן ערהאַלטען פון 4.30 זל. (מיט איבערשיקען). 1462

אכטונג ה"ה פריזערס!!!
מיין פּאַרפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע העלנישע און בלומען-וואַסערן צום פּרייז פון 4 זל. אַ קילאָ' וועזשעטאַל 3 זל., פּיקסין—7.80, ווי אויך אַלערליי פריזיער-צובעהערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען.
מיט אַכטונג **J. Drukier**
11 ZAWADZKA 11
קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פאַרוואָס לויפט יעדער אין ביוראָ פּיעטריקאָווער 17?
ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען
— אַז אין דעם ביוראָ —
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו מ'האָט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אָנזעהען, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער און קאָמיסאַריאַט-רושאַנדע, ביטעס וועגען דירות און אויסזאָגן ראָזשטשעטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוואַניעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek.
היינט און פאָלגענדע טעג!
PAT i PATACHON
די קעניגע פון הומאָר אין דעם גרויסאַרטיגען בילד
„די אידיש'ס איז פּיזרלעגענהייט"
הויפּטראָלען פון געלעכטער! הורמאַן פון געלעכטער!

לעמשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואָליגסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר בערשטער	קינדער-קראַנקהייטען	$12-3^{1}/_{2}$ 5-4
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1-11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	2-12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און נעסטמען קר.	3-1
ד"ר נאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12.30—
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	4-3

פּסולפּאָטעראַפּיע, שפּר'ן-שטערונגען, ווי שטאַמלען א. ז. וו. פּאַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג. אַנאַליזען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — היזיטען אין שטוב. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אויסגעפיהרט אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פּלעגמע און בלוט. 2320
איבערגעבען שקאַרלאַטין.
בײַ דער לעטשניצע איז בעשאַפען געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעמט אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2—10 נאָ
ד"ר לאָזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציין, קראָנען, טאָמפּען א. ש. וו. די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

מעבעל
אין קוויט און פערקויף
דיוואַנעס, פּאָלצען, ניי-מאָשינען, גאַרדעראָבען, טאָמבען, וואַרען א. ז. וו. אויף צאָהל די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזיעלנאַ)
און מעבעל-בעזוועלב, (ווינקעל אַכטזעגער וואַלגזאַנג טשאָנקאָווזשאַ) 29
בײַ מיר איז שטענדיג דאָ פערט. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1389

אַנאָנסען - פּרייזן: פער וואָנען 15 גראָשען, פערזאָנען 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר. פּרייזען 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פערזאָנען 15 גראָשען. — פער אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויבער דער שטאַט — 38 פּראָצענט טייערער.

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פּאַר'ן אינהאַלט פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פּעראַנטוואָרטליך. די עדמיניסטראַציע איז אָפען טעגליך און בײַנאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.